

GYÜLEKEZETKORMÁNYZÁS

IRÁNYELVEK

EVANGÉLIUMI KERESZTÉNY GYÜLEKEZET, VESZPRÉM

TARTALOM

1. MI AZ EGYHÁZ?
2. A FÜGGETLEN GYÜLEKEZETI HAGYOMÁNY
3. A GYÜLEKEZET BELSŐ KORMÁNYZÁSA
4. PRESBITEREK
5. DIAKÓNUSOK
6. A TISZTSÉGVISELŐK VÁLASZTÁSA
7. A GYÜLEKEZET TAGSÁGA

FÜGGELÉK 1. Egyházkormányzási modellek

FÜGGELÉK 2. Gyülekezetvezetési modellek

FÜGGELÉK 3. Mi a gyülekezeti tagság?

FÜGGELÉK 4. A gyülekezet hitvallása

Ez az írás olyan gyülekezetkormányzási irányelveket fogalmaz meg, melyeket Isten segítségével szeretnénk megvalósítani a veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezetben. Egyetértés van köztünk azzal kapcsolatban, hogy a gyülekezet vezetését így látjuk helyesnek és biblikusnak. Tisztában vagyunk azzal, hogy töredékes az ismeretünk és a bibliai látásunk, ezért ha jobbról győződünk meg, készek vagyunk helyesbíteni és kiigazítani ezt a dokumentumot. Tisztában vagyunk azzal is, hogy a gyülekezet egészséges működéséhez nem elég ezeknek az elveknek a hűségese követése. Szükségünk van a szeretet kötelékére és a Szentlélek jelenlétére ahhoz, hogy megmaradjunk a helyes úton. Ezért álljon itt a legelején a 90. zsoltár utolsó két verse, mint a gyülekezet alázatos imádsága ahhoz, Akinek létét köszönheti: „*Legyenek láthatóvá tetteid szolgálóidon, és méltóságod fiaikon! Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata! Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!*” (Zsolt 90,16-17)

1. MI AZ EGYHÁZ?

A Bibliában kétféle értelemben találkozunk az „egyház” (ekkleszia) fogalmával. Az Egyház először is a hívők láthatatlan közössége (Ef 1,22; Kol 1,18)¹. Mindenki, aki újjászületett, és hit által egyesült Jézus Krisztussal, tagja Krisztus Egyházának (1Kor 12,12-13).² Csak Isten tudja, hogy pontosan kik tartoznak az Egyházhoz (2Tim 2,19)³, de az biztosnak látszik, hogy mindenféle keresztény felekezetből vannak tagjai (1Kor 1,10-17)⁴. Az Egyház ilyen módon nem azonos egyetlen felekezettel sem, nem is a felekezetek összessége, hanem a választottak láthatatlan serege (1Pt 1,1-2; 2,9-10)⁵. A túl erős felekezeti öntudat ezt az igazságot képes elhomályosítani, vagy akár teljesen ki is oltani (1Kor 1,12-13). Fontos szem előtt tartani, hogy mindenki Krisztusé, aki hit által Vele összekapcsolódott, bármilyen keresztény felekezethez is tartozzon (Róm 14,1-4.10-13)⁶.

A Biblia ugyanakkor nem ismer olyan kereszténységet, amely csak a hívők láthatatlan egységét hangsúlyozza (1Jn 4,20-21; 5,1; Zsid 10,25)⁷. A keresztények a kezdetektől helyi gyülekezetekbe tömörültek, ahol kicsiben és láthatóan valósították meg Krisztus testét (ApCsel 2,41-42⁸; 1Kor 12-14). A láthatatlan

¹ „Az ő lábai alá vetett mindent”, és őt tette mindenek felett való fővé az egyházban, amely az ő teste, és teljessége annak, aki teljessé tesz mindent mindenekben” (Ef 1,22-23) „Ő a feje a testnek, az egyháznak is, ő a kezdet, az elsősülött a halottak közül, hogy minden tekintetben ő legyen az első.” (Kol 1,18)

² „Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg.” (1Kor 12,12-13)

³ „Az Isten által vetett szilárd alap azonban megáll, amelynek a pecsétje ez: „Ismeri az Úr az övéit, és hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja!” (2Tim 2,19)

⁴ „A mi Úrunk Jézus Krisztus nevére kérlek titeket testvéreim, hogy mindnyájan egyféleképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem ugyanazzal az érzéssel és ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz. Mert azt a hírt kaptam rólatok, testvéreim, Khloé embereitől, hogy viszálykodások vannak közöttetek. Úgy értem ezt, hogy mindenki így beszél köztetek: „Én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfúsé, én pedig Krisztusé.” Hát részekre szakítható-e Krisztus? Talán Pál feszített meg értetek, vagy Pál nevére kereszteltetek meg? Hálát adok Istennek, hogy senkit sem kereszteltem meg közületek, csak Kriszpuszt és Gájuszt, nehogy azt mondhassa valaki, hogy az én nevemre kereszteltetek meg. Igaz, megkereszteltem még Sztefanászt házanépét is, rajtuk kívül azonban nem tudom, hogy mást is megkereszteltem volna. Mert nem azért küldött engem Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangéliumot hirdessem, de nem bölcselkedő beszéddel, hogy a Krisztus keresztje el ne vesztse erejét.” (1Kor 1,10-17)

⁵ „Péter, Jézus Krisztus apostola, Pontusz, Galácia, Kappadócía, Ázsia és Bitínia szórványában élő jövevényeknek, akik ki vannak választva az Atya Isten eleve elrendelése szerint a Lélek megszentelő munkája által az engedelmességre és a Jézus Krisztus vérével való meghintésre: Kegyelem és békeség adassék nektek bőségesen.... Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket; akik egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik számára nem volt irgalom, most pedig irgalomra találtatok.” (1Pt 1,1-2; 2,9-10)

⁶ „A hitben erőtlent fogadjátok be, de ne azért, hogy nézeteit bírálgassátok. Az egyik azt hiszi, hogy mindent ehett, az erőtlen pedig zöldségféléket eszik. Aki eszik, ne vessen meg azt, aki nem eszik, aki pedig nem eszik, ne ítélje meg azt, aki eszik, hiszen az Isten befogadta őt. Ki vagy te, hogy más szolgálója felett ítélkezel? Tulajdon urának áll, vagy esik. De meg fog állni, mert van hatalma az Úrnak arra, hogy megtartsa.... Akkor te miért ítél el testvéredet? Vagy te is, miért vedd meg testvéredet? Hiszen mindnyájan oda fogunk állni Isten ítélőszéke elé. Mert meg van írva: „Élek én, így szól az Úr, bizony előttem fog meghajolni minden térd, és minden nyelv magasztalni fogja Istent.” Tehát mindegyikünk maga fog önmagáról számot adni az Istennek.” (Róm 14,1-4; 10-13)

⁷ „Ha valaki azt mondja: „Szeretem Istent”, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát. Azt a parancsolatot is kaptuk tőle, hogy aki szereti Istent, szeresse a testvérét is. Aki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született, és aki szereti azt, aki szülte, azt is szereti, aki attól született.” (1Jn 4,20-21; 5,1) „Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást; annnyival is inkább, mivel látjátok, hogy közeledik az a nap.” (Zsid 10,25)

⁸ „Aki pedig hitték a beszédének, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk. Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban.”

Egyház a helyi gyülekezetekben válik láthatóvá (Mt 18,15-20; Róm 16,5.15-16.23; 1Kor 14,33; 16,19)¹. Hisszük, hogy ezt az igazságot a felekezetek létrejötte sem hatálytalanította. Ma is csak ez a két alapvető egység létezik: a láthatatlan Egyház (Ekkleszia), és a látható helyi gyülekezetek (ekkesziai) (Jel 1,4-6)². Mondhatjuk tehát, hogy ahol a bibliai ismertető jegyek megvannak, ott Krisztus Egyházának egy látható helyi megvalósulásáról van szó. Ilyen értelemben beszélhetünk arról, hogy pl. egy baptista gyülekezet, egy pünkösdi gyülekezet, egy református gyülekezet, egy Golgota gyülekezet, egy független evangéliumi gyülekezet mind Krisztus Egyházának egy-egy helyi megnyilvánulásai lehetnek. Ezeknek a gyülekezeteknek a valóban újjászületett tagjai mind részei a láthatatlan Egyháznak (1Kor 12,13; 1Pt 2,4-5; 1Jn 2,19)³.

Úgy látjuk, hogy a felekezetek a maguk hangsúlyaival, szokásaival különböző „ízt” adnak ezeknek a helyi gyülekezeteknek, de nem változtatják meg azok alapvető jellemvonását, vagyis azt, hogy Krisztus testét képezik egy adott helyen. Természetesen lehet olyan, hogy egy gyülekezet tisztábban valósítja meg az igei alapelveket, mint egy másik (Jel 2,2; vö. 2,20)⁴, és egy felekezet vagy helyi gyülekezet megszűnhet bibliai értelemben vett gyülekezet lenni (Jel 2,5; 3,16)⁵, ha feladja az Egyház alapvető jellemvonásait (pl. más evangéliumot kezd hirdetni).

A veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezet tehát egyike Krisztus Egyháza helyi megnyilvánulásainak. Lelki közösségben vagyunk minden más gyülekezettel, amelyben az evangéliumot hirdetik.

2. A FÜGGETLEN GYÜLEKEZETI HAGYOMÁNY

Felmerül a kérdés, hogy hogyan kapcsolódjanak egymáshoz a helyi gyülekezetek. Egyáltalán kapcsolódjanak-e egymáshoz? Legyenek-e közös döntéshozatali szerveik? Ha igen, hogyan jönnek ezek létre? Lehet-e ezeknek beleszólása a gyülekezetek életébe és a gyülekezeti tisztviselők (vezetők) megválasztásába? És még sok hasonló kérdés merül fel, amit a *külső egyházkormányzás* címszóval lehet jelölni. Azért *külső*, mert még nem a gyülekezet belső vezetéséről van szó.

Az egyháztörténet során többféle külső egyházkormányzati modell létezett. Ezek egy kicsit leegyszerűsítve három nagy csoportba sorolhatók: kongregacionalista (independens, független), episzkopális (püspöki) és presbiteriánus (l. Függelék 1.).

A függetlenségnek hosszú hagyománya van az Egyház történetében.⁶ Az alapelv ebben a modellben az, hogy a gyülekezetek mind független, önálló egységek. A modell csak az Úr Jézus Krisztus főségét is-

¹ "Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négy szemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallomást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyannak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony, mondom néktek: amit megkötök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is. Bizony, mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük." (Mt 18,15-20) "Köszönsétek a házukban levő gyülekezetet is... Köszönsétek Filologoszt és Júliát, Néreuszt és nőtestvérét, valamint Olimpiászt és a hozzájuk tartozó szenteket mind. Köszönsétek egymást szent csókkal. Köszönt titeket Krisztus minden gyülekezete... Köszönt titeket Gájusz, aki vendéglátóm nekem és az egész gyülekezetnek." (Róm 16,5.6.15.23) "Mint ahogyan ez a szentek valamennyi gyülekezetében történik... Köszöntenek titeket Ázsia gyülekezetei. Sokszor köszönt titeket az Úrban Akvila és Priszka a házuknál levő gyülekezettel együtt." (1Kor 14,33; 16,19)

² "János, az Ázsiában levő hét gyülekezetnek: Kegyelem néktek és békesség attól, aki van, és aki volt, és aki eljövendő, és a hét lélektől, akik trónusa előtt vannak; és Jézus Krisztustól, a hű tanútól, aki elsőszülött a halottak közül, és a föld királyainak fejedelme; aki szeret minket, és vére által megszabadított bűneinktől, aki országa népévé tett minket, papokká az Isten, az ő Atyja előtt: övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Amen."

³ "Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg." (1Kor 12,13) "Járuljatok öhozzá, mint élő köhöz, amelyet az emberek ugyan megvetettek, amely azonban Isten előtt „kiválasztott és drága”; ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által." (1Pt 2,4-5) "Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalóvá kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók." (1Jn 2,19)

⁴ "az efézusi gyülekezetnek/ Tudok cselekedeteidről, fáradozásodról és állhatatosságodról, és arról, hogy nem viselheted el a gonoszokat, és próbára tetted azokat, akik apostoloknak mondják magukat, pedig nem azok, és hazugnak találtad őket... /a thiatirai gyülekezetnek/ De az a panaszm ellened, hogy eltűröd Jezábelt, azt az asszonyt, aki prófétának mondja magát és tanít, és eltántorítja szolgálmat, hogy paráználkodjanak és bálványáldozati húst egyenek" (Jel 2,2.20)

⁵ "az efézusi gyülekezetnek/ Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbiekhöz hasonló cselekedeteidet, különben elmegyek hozzád, és kimozdítom gyertyatartódat a helyéből, ha meg nem térsz.... /a laodiceai gyülekezetnek/ Így mivel langyos vagy, és sem forró, sem pedig hideg: kiköplek a számból."

⁶ Ez a felfogás jellemezte az angol és amerikai kongregacionalistákat (independenseket), a baptistákat, a testvérgyülekezeteket, és általában a szabad evangéliumi gyülekezeteket. Ezt a szemléletet vallották olyan keresztény vezetők, mint John Owen, Thomas Goodwin, John Bunyan, Jonathan Edwards, C.H. Spurgeon, Müller György, D.L. Moody, M. Lloyd-Jones, Kiss Ferenc, Sréter Ferenc és sokan mások. A függetlenség tehát önmagában egyáltalán nem jelent különködést vagy szektáságot!

meri el a gyülekezetek fölött. Nincs olyan felsőbb szerv, melynek döntései kötelező érvényűek lennének a gyülekezetre nézve. A szó helyes értelmében a gyülekezet *autonóm* (öntörvényű): nem fogad el külső irányítást, csak Krisztusnak akar engedelmessé válni.

Az ilyen kongregacionalista (független) gyülekezetek szövetségbe tömörülhetnek más független gyülekezetekkel¹, de ez az egyenrangúság alapján történik, nincs egyik gyülekezetnek se joga arra, hogy a másik életébe beleszóljon, nincs olyan felsőbb szerv, amely kötelező érvényű utasításokat adhatna ezeknek a taggyülekezeteknek.

GYÜLEKEZET

GYÜLEKEZET

GYÜLEKEZET

GYÜLEKEZET

GYÜLEKEZET

A függetlenség hívei természetesen az újszövetségi korban látják ezt először megvalósulni. Az bizonyított, hogy kezdetekben az egyházszerkezet meglehetősen laza volt, és hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy kialakuljanak a gyülekezetek felett álló struktúrák. Az apostolok isteni tekintéllyel rendelkeztek a gyülekezetek életéről (1Kor 2,12-13; 7,17; 14,37-38; 2Thessz 3,14; 1Jn 4,6)², de ezt gyakran ők is inkább meggyőzéssel tették, mint hatalmi szóval (2Kor 1,24; Filem 8-9; 1Pt 5,1-3)³. Úgy tűnik erős érvek szólnak amellett is, hogy az apostolok gyülekezetek feletti tekintélyét haláluk után egyedül a Biblia válthatja fel, nem pedig püspökök vagy zsinatok (Ef 2,20; 2Tim 1,12-14; 3,10 - 4,6)⁴.

A veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezetben ezt a külső egyházkormányzási modellt követjük. Ezzel nem azt állítjuk, hogy a független gyülekezetek mindig egészségesebbek, mint például egy epizkopális rendszerű evangélikus vagy egy presbiteriánus rendszerű református gyülekezet. A függetlenséget önmagában nem tartjuk értéknek, és a túlhangsúlyozása káros lehet. Hisszük, hogy minden gyülekezet alá van rendelve Krisztusnak, és elkötelezettje kell legyen mindenféle testvéri kapcsolatnak. Ugyanakkor a Szentírásból az a benyomásunk alakult ki, hogy az apostolok kora óta nem lehet olyan külső tekintéllyel bíró szerv, amely a gyülekezetek felett állna. Minden gyülekezetet Krisztusra figyelve a Szentírás alapján *saját vezetői* kell hogy irányítsák, akiknek viszont nincs hatáskörük a gyülekezetükön kívül. Informális, testvéri módon vagy szövetségi alapon összekapcsolódhatnak gyülekezetek, látogathatják egymást, tanácsokat adhatnak egymásnak, de nem hozhatnak döntéseket a másik gyülekezet helyett.

Gyülekezetünk kormányzásába tehát semmilyen külső szerv nem szól bele, a gyülekezet vezetőinek és a gyülekezetnek egyedül Krisztus és a Biblia tekintélye az irányadó a közösség életének minden kérdésében.

¹ Számos baptista és kongregacionalista szövetség létezik például világszerte.

² "Mi pedig nem a világ lelkét kaptuk, hanem az Istenből való Lelket, hogy megismerjük mindazt, amit Isten ajándékozott nekünk. Ezeket hirdetjük is, de nem emberi bölcsességből tanult szavakkal, hanem a Lélektől jött tanítással, a lelki dolgokat a lelki embereknek magyarázva... Egyébként mindenki éljen úgy, ahogy az Úr adta neki, ahogy az Isten elhívta: így rendelkezem minden más gyülekezetben is... Ha valaki azt tartja magáról, hogy próféta vagy Lélektől megragadott ember, tudja meg, hogy amit nektek írok, az az Úr parancsolata. És ha valaki ezt nem ismeri el, ne ismertessék el." (1Kor 2,12-13; 7,17; 14,37-38) "Ha pedig valaki nem engedelmessé válik a mi levélbeni intésünknek, azt jegyezzétek meg magatoknak: ne tartsatok vele kapcsolatot, hogy megszegyenüljön." (2Thessz 3,14) "Mi Istentől való vagyunk: aki ismeri Istent, az hallgat ránk, aki nem Istentől van, az nem hallgat ránk. Erről ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét." (1Jn 4,6)

³ "Mert nem akarunk uralkodni a ti hiteteken, hanem munkatársai vagyunk örömléteknél, mivel szilárdan álltok a hitben." (2Kor 1,24) "Krisztusban tehát egészen nyíltan megparancsolhatnám neked azt, ami kötelesség volna, a szeretet miatt azonban inkább csak kérek, mert ilyen vagyok én, az öreg Pál, most még fogoly is Krisztusért." (Filem 8-9) "A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbiteriánus és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese: legellessétek az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszgedésből, hanem készséggel; ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak." (1Pt 5,1-3)

⁴ "Mert ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkö pedig maga Krisztus Jézus" (Ef 2,20) "Ezért is szenvedem ezeket, de nem szégyellem, mert tudom, kiből hiszek, és meg vagyok győződve, hogy neki van hatalma arra, hogy a rám bízott kincset megőrizze arra a napra. Az egészséges beszéd példájának tekintsd, amit éntőlem hallottál, a Krisztus Jézusban való hitben és szeretetben. A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szentlélek által... Te azonban követőjévé lettél az én tanításomnak, életmódomnak, szándékomnak, hitemnek, türelmemnek, szeretetemnek, állhatatosságomnak, üldöztetéseimnek, szenvedéseimnek, amelyek Antiókiában, Ikóniában, Lisztrában értek. Milyen üldöztetéseket viseltem el, és mindegyikből megszabadított az Úr! De mindazokat, akik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, szintén üldözni fogják. A gonosz emberek és ámtitok pedig még tovább mennek a rosszban, tévelygve és másokat is megtévesztve. De te maradj meg abban, amit tanultál, és amiről megbizonyosodtál, tudván, kiktől tanultad, mivel gyermekségedtől ismered a szent írásokat, amelyek bölcsé tehetnek téged az üdvösségre a Krisztus Jézusba vetett hit által. A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a fedésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített. Kérve kérek az Isten és a Krisztus Jézus színe előtt, aki ítélni fog élőket és holtakat; az ő eljövételére és országára kérek: hirdesd az ígét, állj elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő, fedd, ints, biztass teljes türelemmel és tanítással. Mert lesz idő, amikor az egészséges tanítást nem viselik el, hanem saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert visket a füllük. Az igazságtól elfordítják a füllüket, de a mondákhoz odafordulnak. Te azonban légy józan mindenben, a bajokat szenvedd el, végezd az evangélista munkáját, töltsd be szolgálatodat. Mert én nemsokára feláldoztatom, és elérkezett az én elköltözésem ideje." (2Tim 1,12-14; 3,10 - 4,6)

3. A GYÜLEKEZET BELSŐ KORMÁNYZÁSA

A következő kérdés az egyházkormányzással kapcsolatban az, hogy a helyi gyülekezeteket milyen módon kell irányítani. Hogyan működjön egy független gyülekezet, melynek nincsen semmilyen külső irányítása?

1. *A gyülekezetek Feje maga Krisztus.* Egy helyi gyülekezetnek nem a presbiterek a fejei, nem is önmaga a feje önmagának, hanem egyedül Krisztus a Fő (Mt 23,8-11; Kol 1,18; 1Pt 5,1-4)¹. Minden hívó pap, akinek szabad bejárása van a kegyelem trónusához az egyetlen Közbenjárón, Krisztuson keresztül (Róm 5,2; 1Pt 2,5,9; Jel 1,6)². A tagok Jézus Krisztusnak vannak alárendelve, neki tartoznak abszolút engedelmisséggel. A gyülekezetben minden más tekintély végső célja az lehet csak, hogy a tagokat Krisztusnak való egyre komolyabb engedelmisségre vezesse (Ef 4,11-15)³.

2. *A gyülekezetek az apostolok alapjára épülnek rá.* Az első században Krisztus irányítása az apostolok közvetítésével valósult meg. Krisztus az apostoli tekintéllyel bíró Szentírásán keresztül (vö. 2Pt 3,15-16)⁴ ma is az apostolok szavát használja a gyülekezetek kormányzásában. A helyi gyülekezetek vezetőikkel együtt minden korban engedelmisséggel tartoznak az apostoli rendelkezéseknek, ahogy azokat az Újszövetség megőrizte a számunkra. (Lásd a függetlenség mellett felsorolt igeversek fent.)

3. *A gyülekezetekben vannak vezetők.* A hívók egyetemes papsága és Krisztus apostolok általi tekintélye nem zárja ki azt, hogy a gyülekezetek élén vezetők álljanak (Lk 22,26; Ef 4,11; Zsid 13,7,17)⁵. Az Újszövetségben éppen azt látjuk, hogy minden gyülekezetnek voltak saját vezetői. Az apostolok gyakorlata az volt, hogy a gyülekezetek élére előjárókat (presbitereket) állítottak (ApCsel 14,23; Tit 1,5)⁶. Ezeknek az előjáróknak volt a feladata, hogy vezessék a gyülekezetet, legeltessék a nyáját, viseljenek gondot a rájuk bízottak lelkéről (ApCsel 20,28; 1 Pt 5,1-3; Zsid 13,17)⁷. Az előjárók is a test tagjai, ahogy a többi tag, tehát a gyülekezet nincs „hivatásosakra” és „laikusokra” osztva. Isten azonban rájuk bízta a gyülekezet irányítását, és ez a gyülekezet jólétét szolgálja.

¹ "De ti ne hívassátok magatokat mesternek, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok. Atyátoknak se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, aki a mennyben van. Ne hívassátok magatokat tanítóknak se, mert egy a ti tanítótok: a Krisztus. Aki pedig a legnagyobb közöttetek, az legyen szolgátok!" (Mt 23,8-11) "Ő a feje a testnek, az egyháznak is, ő a kezdet, az elsőszülött a halottak közül, hogy minden tekintetben ő legyen az első." (Kol 1,18) "A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbitertárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese: legeltessék az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkezdésből, hanem készségesen; ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájának. És amikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koszorúját." (1Pt 5,1-4)

² "Őáltala kaptuk hitben a szabad utat ahhoz a kegyelemhez, amelyben vagyunk, és dicsékszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében." (Róm 5,2) "Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokat ajánljatok fel, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által.... Ti azonban választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket" (1Pt 2,5,9) "aki országa népévé tett minket, papokká az Isten, az ő Atyja előtt: övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Amen." (Jel 1,6)

³ "És ő „adott” némelyeket apostolokul, másokat prófétául, ismét másokat evangélistául, vagy pásztorokul és tanítóul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére, míg eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra, hogy többé ne legyünk kiskorúak, akik mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódnak és sodródnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszagtól; hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől öhozzá, aki a fej, a Krisztus." (Ef 4,11-15)

⁴ "A mi Urunk hosszú túrését pedig üdvösnek tartásotok, ahogyan szeretett testvérünk, Pál is megírta nektek - a neki adott bölcsesség szerint -szinte minden levélben, amikor ezekről szól. Ezekben van néhány nehezen érthető dolog, amelyeket a tanulatlanok és az állhatatlanok kiforgatnak, mint más írásokat is a maguk vesztére."

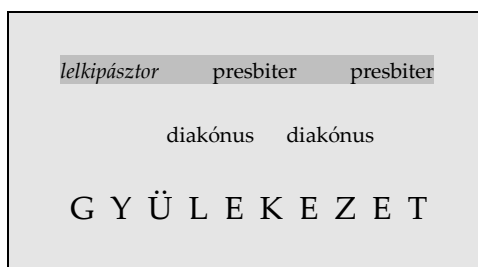
⁵ "Ti azonban ne így cselekedjétek, hanem aki a legnagyobb közöttetek, olyan legyen, mint a legkisebb, és aki vezet, olyan legyen, mint aki szolgál." (Lk 22,26) "És ő „adott” némelyeket apostolokul, másokat prófétául, ismét másokat evangélistául, vagy pásztorokul és tanítóul" (Ef 4,11) "Ne feledkezétek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövessétek hitüket.... Bízatos vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra." (Zsid 13,7,17)

⁶ "Miután pedig gyülekezeteként előjárókat választottak nekik, börtölvé és imádkozva az Úrnak ajánlották őket, akikben hittek." (ApCsel 14,23) "Azért hagyatalak Krétában, hogy rendbe hozd az elintézetlenül maradt ügyeket, és presbitereket állíts szolgálatba városokként, ahogyan meghagytam neked" (Tit 1,5)

⁷ "Viseljétek gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett." (ApCsel 20,28) "A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbitertárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese: legeltessék az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkezdésből, hanem készségesen; ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájának." (1Pt 5,1-3) "Bízatos vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra." (Zsid 13,17)

4. Az Újszövetségben kétféle tisztségről olvasunk. Az apostolokat és az apostoli megbízottakat (pl. Timóteus, Titusz) leszámítva kétféle tisztséget látunk az újszövetségi gyülekezetekben (Fil 1,1)¹. Voltak a gyülekezeteknek megválasztott vagy kijelölt *presbiter*ei (vénei; püspökei, pásztorai) (ApCsel 11,30; 15,2; 20,17; 1Tim 3,1-7; 4,14; 5,17-20; Tit 1,5-9; Jak 5,14; 1Pt 5,1-2)², és voltak *diakónus*ai (ApCsel 6,1-6; 1Tim 3,8-13)³. A gyülekezet vezetése a presbiterek feladata volt, a diakónusok a presbitereknek alávetve gyakorlati szolgálatokat irányítottak. Jogosnak látszik az a nézet, hogy ez ma is mintaértékű.

A veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezetben jelenlegi bibliai látásunk alapján ezt a vezetési modellt szeretnénk megvalósítani és működtetni. Azt is fontosnak tartjuk ugyanakkor, hogy a gyülekezet kormányzásában ne merev szabályok, hanem a Szentlélektől kapott bölcsesség alapján járjunk el. Nyilvánvalóan a gyülekezet nagysága és helyzete befolyásolja a vezetés jellegét. A vezető(k) kipróbáltsága, életszentsége, felkészültsége fontosabb, mint egy papíron lefektetett vezetői struktúra. Titusz csak akkor nevezhetett ki presbitereket, ha volt olyan, aki megfelelt a kritériumoknak (Tit 1,5-9)⁴; Timóteust pedig arra figyelmezteti Pál, hogy a kézzátételt ne siesse el senkinél (1Tim 5,22)⁵. Az általunk követendőnek tartott gyülekezetvezetési struktúra valahogy így nézhet ki (az egyes tisztségviselőkről lásd a 4. és 5. részt):

¹ "Pál és Timóteus, Krisztus Jézus szolgálói, mindazoknak a Krisztus Jézusban hívő szenteknek, akik Filippiben vannak, püspökeikkel és diakónusaikkal együtt:" (Fil 1,1)

² "Ezt meg is tették, és elküldték Barnabással és Saullal a gyülekezet előjáróhoz.... Mivel pedig Pálnak és Barnabásnak nem kis viszálya és vitája támadt velük, úgy rendelkeztek, hogy ebben a vitás ügyben Pál, Barnabás és néhányan mások is menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembé.... Mülétoszból azután elküldött Efezusba, és magához hívatta a gyülekezet véneit." (ApCsel 11,30; 15,2; 20,17) "Igaz beszéd ez: ha valaki püspökségre törekszik, jó munkát kíván. Szükséges tehát, hogy a püspök legyen feddhetetlen, egyfeleségű férfi; megfontolt, józan, tisztességes, vendégszerető, tanításra alkalmas; nem részeges, nem kötekedő, hanem megértő, a viszálykodást kerülő, nem pénzsóvár; olyan, aki a maga háza népét jól vezeti, gyermekeit engedelmisséggel és teljes tisztességgel neveli. Mert ha valaki a maga háza népét nem tudja vezetni, hogyan fog gondot viselni az Isten egyházára? Ne újonnan megtért ember legyen, nehogy felfuvalkodva az ördöggel azonos ítélet alá essék. Szükséges, hogy a kivüállóknek is jó véleményük legyen róla, nehogy gyalázatba és az ördög csapdájába essék.... Ne hanyagold el a benned levő kegyelmi ajándékot, amelyet prófécia által kaptál a vének kézzátételével.... A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: elsősorban azok, akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak. Mert azt mondja az Írás: „Nyomatató ökörnek ne kösd be a száját”, és „Méltó a munkás a maga bérére”. Presbiter ellen vádat ne fogadj el, csak „két vagy három tanú szavára” Akik vétkeznek, azokat mindenki előtt fedd meg, hogy a többiekben is félelem támadjon." (1Tim 3,1-7; 4,14; 5,17-20) "Azért hagytalak Krétában, hogy rendbe hozd az elintézetlenül maradt ügyeket, és presbitereket állíts szolgálatba városonként, ahogyan meghagytam neked: ha van olyan, aki feddhetetlen, egyfeleségű férfi, akinek gyermekei hívők, nem vádolhatók kicsapongással, és nem engedetlenek. A püspök ugyanis, mint Isten sáfára legyen feddhetetlen, nem önkényeskedő, nem indulatos, nem részeges, nem kötekedő és nem haszonleső, hanem vendégszerető, a jóra hajlandó, józan, igazságos, kegyes, önmegtartóztató, aki ragaszkodik a tanítással megegyező igaz beszédhez, hogy az egészséges tanítással tudjon bátorítani, és meg tudja győzni az ellenszegülőket." (Tit 1,5-9) "Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében." (Jak 5,14) "A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbiterárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese: legeltessétek az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkedésből, hanem készséggel;" (1Pt 5,1-2)

³ "Azokban a napokban pedig, mivel nőtt a tanítványok száma, zúgolódás támadt a görögül beszélő zsidók között a héberek ellen, hogy mellőzik a közülük való özevgyasszonyokat a mindennapi szolgálatban. Ekkor összehívta a tizenkettő tanítványok egész gyülekezetét, és ezt mondták nekik: „Nem helyes az, hogy az Isten igéjét elhanyagolva mi szolgáljunk az asztaloknál. Hanem válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit, akikről jó bizonyosságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és őket állítsuk be ebbe a munkába; mi pedig megmaradunk az imádkozás és az ige szolgálata mellett.” Tetszett ez a beszéd az egész gyülekezetnek, és kiválasztották Istvánt, aki hittel és Szentlélekkel teljes férfi volt, valamint Fülöpöt, Prokhoroszt, Nikánórt, Timónt, Parmenászt és Nikoláoszt, az antiókhiai prozelitát; az apostolok elé állították őket, és miután imádkoztak, rájuk tették kezüket." (ApCsel 6,1-6) "Ugyanígy a diakónusok is tiszteletre méltók legyenek, nem kétszínűek, nem mértéktelen borivás rajbjai, nem haszonlesők, hanem olyanok, akikben megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel. De ezeket is meg kell vizsgálni előbb, csak akkor szolgáljanak, ha feddhetetlenek. Feleségük is hasonlóan tiszteletre méltó legyen: nem rágalmozó, mértékletes, mindenben hűséges. A diakónusok legyenek egyfeleségű férfiak, akik mind gyermekeiket, mind a maguk háza népét jól vezetik. Mert akik jól szolgálnak, azok szép tisztességet szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézus Krisztusba vetett hit hirdetésére. Ezeket pedig abban a reményben írom neked, hogy hamarosan eljutok hozzád. Ha pedig késnek, ezekből tudd meg, hogyan kell forgolódnod az Isten házában, amely az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és erős alapja:" (1Tim 3,8-13)

⁴ Lásd fent.

⁵ "A kézzátételt ne siesd el senkinél!" (1Tim 5,22)

5. *A gyülekezet mint testület felelőssége.* A fenti modell nem jelenti azt, hogy a gyülekezetben a felelősség csak a presbiterek kezében összpontosulna. A gyülekezet *irányítására* Istentől kapott tekintélye a vezetőknek van, de Krisztus *felelősséget* bíz a gyülekezet egészére is. A gyülekezetnek mint testületnek is felelősen részt kell vennie a gyülekezet életében (Mt 18,17; 1Kor 5,4-5; 1Tim 5,19-20)¹, Krisztus az egész gyülekezetben számon kér bizonyos dolgokat (Jel 2-3; vö. 1Kor 5,6²; 2Kor 7,8-12³). Helyesnek látszik, hogy a gyülekezet részt vegyen a vezetők megválasztásának folyamatában (l. lent), tagok befogadását vagy kizárását célzó döntésekben, illetve olyan kérdések megvitatásában, melyeket a presbiterek a gyülekezet testülete elé tárnak.

6. *A gyülekezet és a vezetők kapcsolata.* Hogyan valósul meg egymás mellett a presbiterek vezetése és a gyülekezet felelősségvállalása? A Biblia mindkét csoportnak előír feladatokat és körülhatárol egy bizonyos lelkületet. *A presbiterek feladata a vezetés, a gyülekezet feladata a presbiterek felelős támogatása a vezetésben.* Ahhoz, hogy egészségesen működjön a gyülekezet, figyelembe kell venni a Szentlélek tanácsait mind a presbiterek mind a gyülekezet lelkületét illetően is.

A presbitereknek Péter a következőt tanácsolja: *„legeltessétek az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkezésből, hanem készségesen; ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak.”* (1Pt 5,2-3). A presbiterek elsősorban a példájukkal vezessenek, legyenek készségesek a felelősségvállalásban, álljon távol tőlük az anyagi haszonszerzés motivációja, ne kényszerítsék, hanem győzzék meg a rájuk bízottakat a helyes útról. Jézus a vezetők szolgáló lelkületét hangsúlyozza: *„aki vezet, olyan legyen, mint aki szolgál.”* (Lk 22,26). A lekipásztor és a többi presbiter a gyülekezet javát keresse minden döntésében. Vezessenek úgy, hogy a gyülekezet örömmel akarja követni őket!

A gyülekezeti tagoknak is figyelniük kell arra a lelkületre, amellyel a leginkább hozzájárulhatnak a gyülekezet jólétéhez. A Zsidókhöz írt levél szerzője ezt írja: *„Bízatok vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra.”* (Zsid 13,17). A presbiterek feladata a szolgáló vezetés, a gyülekezet feladata a bizalom és az engedelmisség. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezet minden eszközzel igyekezzen elősegíteni a presbiterek Isten szerinti vezetését, tudva, hogy ez válik az ő javukra is. Ha a presbiterek a gyülekezet bizalmatlanságával és folytonos akadékoskodásával találkozhatnak, nem tudják jókedvvel végezni szolgálatukat, energiájukat a gyülekezet ellenállása és nem a valódi feladatok kötik le. A gyülekezet feladata, hogy hagyja magát meggyőzni és vezetni, sőt, aktívan és felelősen támogassa vezetőit a vezetésben.

Boldog az a gyülekezet, melyet szolgáló szívű, példás életű vezetők és engedelmes lelkületű, felelős bizalommal támogató tagság jellemeznék! Az a vágyunk, hogy mind a gyülekezet vezetői, mind a gyülekezet egésze Krisztusnak engedelmeskedve átélje ezt a boldogságot!

4. PRESBITEREK

Az újszövetségi korban minden gyülekezet élén presbiterek (vének) álltak. Vének voltak a jeruzsálemi gyülekezetben (ApCsel 15,2)⁴, az efézusi gyülekezetben (ApCsel 20,17)⁵, minden Pál által alapított gyülekezetben (ApCsel 14,23)⁶, a krétai gyülekezetekben (Tit 1,5)¹, a római birodalomban szétszóródott (Jak 1,1;

¹ "Ha nem hallgat rájuk, mond meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyanak, mint a pogányt vagy a vámszedőt." (Mt 18,17) "Úgy ítéltem, hogy miután az Úr Jézus nevében összegyűltünk, ti és az én lelkem, a mi Urunk Jézus hatalmával, átadjuk az ilyet a Sátánnak, teste pusztulására, hogy lelke üdvözüljön az Úrnak ama napján." (1Kor 5,4-5) "Presbiter ellen vádat ne fogadj el, csak „két vagy három tanú szavára”. Akik vétkeznek, azokat mindenki előtt fedd meg, hogy a többiekben is félelem támadjon." (1Tim 5,19-20)

² "Nem jól dicsekedtek ti. Hát nem tudjátok, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti?" (1Kor 5,6)

³ "Mert ha megszorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom. Bántam ugyan, látva hogy az a levél, ha egy kis időre is, megszorított titeket, de most már örülök. Nem annak, hogy megszorodtatok, hanem hogy megtérésre szomorodtatok meg: mert Isten szerint szomorodtatok meg, és miattunk semmiben nem vallotok kárt. Mert az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre, a világ szerinti szomorúság pedig halált szerez. Mert éppen az, hogy Isten szerint szomorodtatok meg, mekkora buzgóságot keltett bennetek, sőt mentegetőzést, sőt méltatlankodást, sőt félelmet, sőt vágyódást, sőt ragaszkodást, sőt a vétkes megbüntetését! Mindenképpen igazoltátok, hogy tiszták vagytok az ügyben. Ha tehát írtam is nektek, nem a sértő miatt, és nem is a sértett érdekében írtam, hanem azért, hogy nyilvánvalóvá legyen buzgóságotok, amely az Isten színe előtt van bennetek irántunk." (2Kor 7,8-12)

⁴ "Mivel pedig Pálnak és Barnabásnak nem kis viszálya és vitája támadt velük, úgy rendelkeztek, hogy ebben a vitás ügyben Pál, Barnabás és néhányan mások is menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe." (ApCsel 15,2)

⁵ "Milétoszból azután elküldött Efesusba, és magához hívatta a gyülekezet véneit." (ApCsel 20,17)

⁶ "Miután pedig gyülekezetenként előljárókat választottak nekik, böjtölve és imádkozva az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek." (ApCsel 14,23)

5,14)², és Pontusz, Galácia, Kappadócia, Ázsia és Bitinia tartományok területén levő gyülekezetek élén (1Pt 1,1; 5,1)³. Ezt a mintát szeretnénk megvalósítani a veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezetben is.

1. *A presbiterek elnevezése.* Az Újszövetség többféleképpen nevezi a gyülekezetek vezetőit. a. A *presbiter* (preszbüterosz) szó⁴ vént, idősebb férfit jelent. A szó valószínűleg a hitben való érettség követelményére utal. b. Ennek szinonimája a *püspök* (episzkoposz) (1Tim 3,1; Tit 1,7)⁵, mely felvigyázót jelent. A püspökök olyan személyek, akik a gyülekezetben levők lelkére felügyelnek, vigyáznak (vö. Zsid 13,17)⁶. c. A harmadik elnevezés a *pásztor* (poimen) (Ef 4,11)⁷. d. Hasonló értelmű szó az *előljáró* (proisztamenosz) is (1Thessz 5,12)⁸, mely az „élen járás”, vezetés, irányítás jelentését hordozza.

Ezek nem különböző tisztségeket jelölnek, hanem ugyanazt a feladatkört. Az *előljárók* nyilván azonosak azokkal a vénekkel, akiket Pál szolgálatba állított a gyülekezetekben (ApCsel 14,23)⁹.

Ugyanez mondható el a *püspök* és *pásztor* elnevezésekről is. Más oldalról, de ugyanazt a szolgálatot jelöli mindhárom szó. Legegyértelműbben abból látjuk ezt, ahogy Pál az efézusi véneket (presbitereket) inti: „Viseljetek gondot ... a nyájra, amelynek őrizőivé (felvigyázó, püspök) tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek (pásztoroljátok) az Isten egyházát” (ApCsel 20,28). A presbiterek azok, akik felvigyáznak (püspök) a nyájra, és pásztorolják (pásztor) azt. A három szó (presbiter, püspök, pásztor) azonos jelentését bizonyítja még a következő igék egybevetése is: Tit 1,5 és 1,7¹⁰; ApCsel 20,17 és 20,28¹¹; 1Tim 3,1 és 5,17¹²; Fil 1,1 és 1Tim 3,1 és ApCsel 14,23¹³; Ef 4,11 és 1Pt 5,1-4¹⁴.

2. *A presbiterek feladata.* A presbiterek feladatát jól körülírják a különböző megjelölések. A presbiterek a gyülekezet érettebb tagjai közül kell hogy kikerüljenek (vének). A presbiterek felvigyáznak a nyájra (püspökök). A presbiterek feladata a nyáj legeltetése, táplálása (pásztorok). A presbiterek a gyülekezet előtt járnak, és vezetik azt (előljárók).

A presbiterek feladatkörét két fő szolgálatban lehet megjelölni: kormányzás és tanítás. A presbiterek *kormányozzák* a gyülekezetet. Ez nem csak a lelki dolgokat, de a gyülekezet életének egészét érinti. Nem véletlen, hogy a lelki ajándékok között találunk olyat is, amely éppen a vezetésre vonatkozik (1Kor 12,28)¹,

¹ "Azért hagyta el Krétában, hogy rendbe hozd az elintézetlenül maradt ügyeket, és presbitereket állíts szolgálatba városonként, ahogyan meghagyta neked:" (Tit 1,5)

² "Jakab, Istennek és az Úr Jézus Krisztusnak szolgálója, üdvözlétét küldi a szórványban élő tizenkét törzsnek.... Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit, hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében." (Jak 1,1; 5,14)

³ "Péter, Jézus Krisztus apostola, Pontusz, Galácia, Kappadócia, Ázsia és Bitinia szórványában élő jövevényeknek, akik ki vannak választva... A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbiterárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese:" (1Pt 1,1; 5,1)

⁴ Lásd fent.

⁵ "Igaz beszéd ez: ha valaki püspökségre törekszik, jó munkát kíván." (1Tim 3,1) "A püspök ugyanis, mint Isten sáfára legyen feddhetetlen..." (Tit 1,7)

⁶ "Bízatos vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Hadd tegyék ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra." (Zsid 13,17)

⁷ "És ő „adott” némelyeket apostolokul, másokat prófétácul, ismét másokat evangélistácul, vagy pásztorokul és tanítócul" (Ef 4,11)

⁸ "Kérünk titeket, testvéreink, hogy becsüljétek meg azokat, akik fáradoznak közöttetek, akik előljáróitok az Úrban, és intenek is titeket" (1Thessz 5,12)

⁹ "Miután pedig gyülekezetenként előljárókat [preszbütero] választottak nekik, böjtölve és imádkozva az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek." (ApCsel 14,23)

¹⁰ "Azért hagyta el Krétában, hogy rendbe hozd az elintézetlenül maradt ügyeket, és presbitereket állíts szolgálatba városonként, ahogyan meghagyta neked:" (Tit 1,5) "A püspök ugyanis, mint Isten sáfára legyen feddhetetlen..." (Tit 1,7)

¹¹ "Milétoszból azután elküldött Efezusba, és magához hívatta a gyülekezet véneit." (ApCsel 20,17) "Viseljetek gondot tehát magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizővé tett titeket a Szentlélek, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett." (ApCsel 20,28)

¹² "Igaz beszéd ez: ha valaki püspökségre törekszik, jó munkát kíván." (1Tim 3,1) "A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: elsősorban azok, akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak." (1Tim 5,17)

¹³ "Pál és Timóteus, Krisztus Jézus szolgálói, mindazoknak a Krisztus Jézusban hívő szenteknek, akik Filippiben vannak, püspökeikkel és diakónusaikkal együtt:" (Fil 1,1) "Igaz beszéd ez: ha valaki püspökségre törekszik, jó munkát kíván." (1Tim 3,1) "Miután pedig gyülekezetenként előljárókat választottak nekik, böjtölve és imádkozva az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek." (ApCsel 14,23)

¹⁴ "És ő „adott” némelyeket apostolokul, másokat prófétácul, ismét másokat evangélistácul, vagy pásztorokul és tanítócul" (Ef 4,11) "A közöttetek levő presbitereket tehát kérem én, a presbiterárs és Krisztus szenvedésének tanúja, valamint eljövendő dicsőségének is részese: legeltessétek az Isten közöttetek levő nyáját; ne kényszerből, hanem önként, ne nyereszkesből, hanem készségesen; ne is úgy, mint akik uralkodnak a rájuk bízottakon, hanem mint akik példaképei a nyájnak. És amikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőség hervadhatatlan koszorúját." (1Pt 5,1-4)

12,28)¹, és az sem véletlen, hogy a presbiterektől elvárja Isten, hogy először is saját családjukat jól vezessék (1Tim 3,4-5)².

A presbiterek másik fő feladata a *tanítás*. Ez nem minden presbiternél jelent nyilvános igehirdetést, hanem sokkal inkább az Igével való helyes bánásmódot, képességet arra, hogy a bibliai tanokat világosan és érthetően elmagyarázzák, a tévelygéseket pedig megcáfolják (1Tim 3,2; Tit 1,9)³. A presbiterek feladata, hogy a gyülekezeti tagokat pásztoralják, biztosítsák számukra a megfelelő igei táplálékot. A tanítás feladat körébe tartozik a szentek felkészítése is a szolgálat végzésére (Ef 4,11-14)⁴. Nem a presbiterek végzik a gyülekezet szolgálatait, hanem ők azok, akik irányítják és elősegítik a *gyülekezeti tagok* szolgálatait.

3. *A lelkipásztor egy a presbiterek közül*. A presbiterek nincsenek a lelkipásztornak alárendelve, a lelkipásztor együtt kormányoz a többi előljárával. Ami a lelkipásztort megkülönbözteti, az az, hogy ő az, aki rendszeresen hirdeti az igét, és aki időben és anyagiakban fel van szabadítva erre a szolgálatra. Pál azt mondja Timóteusnak: „A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: *elsősorban azok, akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak*.” A gyülekezet anyagi lehetőségeihez mérten támogatja a lelkipásztor teljes idejű szolgálatát (1Tim 5,17-18⁵; más igehelyek, melyek azt tanítják, hogy a lelkipásztor az igehirdetői munkájából éljen: Mt 10,10; Lk 10,7; 1Kor 9,7-14; Gal 6,6.⁶). Megalapozottnak látjuk tehát azt a gyakorlatot, hogy a presbiterek közül az egyik az igehirdetés szolgálatát végző lelkipásztor legyen, de azt tartjuk egészségesnek, ha a vezetés felelőssége megoszlik közte és a többi presbiter között.

4. *A presbiterekkel szembeni követelmények*. Az Újszövetségben két listát is találunk, ahol Pál apostol leírja az előljárókkal kapcsolatos elvárásokat. Timóteusnak (1Tim 3,2-7)⁷ és Titusznak (Tit 1,6-9)⁸ olyanokat kellett beállítania ebbe a szolgálatba, akik megfeleltek ezeknek a kritériumoknak. A két lista a következő feltevéleket tartalmazza:

Feddhetetlen. (anepilempton). Ez nem tökéletességet jelent, hanem olyan életvitelt, amely nem ad okot arra, hogy a kivülállóknak rossz véleménye legyen a keresztény hitről. Az előljárónak legyen jó hírneve. Természetesen ez nem foglalja magában azokat a rágal-makat, melyekkel Krisztus miatt illetik őt, de rámutat a vezetői tiszttség nyilvános jellegére.

Egyfeleségű férfi (miasz gunaikósz andra). Nem világos a pontos jelentése, de feltételezhetően kizárja a válás után újraházasodott, a többnejű, illetve a házasságon kívüli kapcsolattal rendelkező férfiakat. A feltétel valószínűleg nem zárja viszont ki az olyan férfit, aki

¹ "Ezek közül pedig némelyeket először apostolokká rendelt az Isten az egyházban, másodsor prófétákká, harmadsor tanítókká. Azután adott csodatevő erőket, kegyelmi ajándékokat: gyógyításra, gyámoltításra, vezetésre, különféle nyelveken szólásra." (1Kor 12,28)

² "olyan, aki a maga háza népét jól vezeti, gyermekeit engedelmisségben és teljes tisztességben neveli. Mert ha valaki a maga háza népét nem tudja vezetni, hogyan fog gondot viselni az Isten egyházára?" (1Tim 3,4-5)

³ "Szükséges tehát, hogy a püspök legyen... tanításra alkalmas" (1Tim 3,2) "aki ragaszkodik a tanítással megegyező igaz beszédhez, hogy az egészséges tanítással tudjon bátorítani, és meg tudja győzni az ellenszegülőket." (Tit 1,9)

⁴ "És ő „adott” némelyeket... pásztoralok és tanítókul, hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére" (Ef 4,11-12)

⁵ "A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: elsősorban azok, akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak. Mert azt mondja az Írás: „Nyomatató ökröknek ne kösd be a száját”, és „Méltó a munkás a maga bérére”." (1Tim 5,17-18)

⁶ "méltó a munkás a kenyerére." (Mt 10,10) "Maradjatok ugyanabban a házban, és azt egyétek, igyátok, amit adnak, mert méltó a munkás a maga bérére. Ne járjatok házról házra." (Lk 10,7) "Ki katonáskodott valaha is a saját zsoldján? Ki ültet szőlőt úgy, hogy nem eszik a termésből? Vagy ki az, aki nyáját legeltet, és nem iszik a nyáj tejéből? Vajon csak emberi módon mondom-e ezeket, vagy nem ugyanezt mondja-e a törvény is? Mert Mózes törvényében meg van írva: „A nyomatató ökrök száját ne kösd be.” Vajon az ökrökről gondoskodik-e így az Isten? Nem teljes egészében értünk mondja ezt? Bizony, értünk íratott meg, hogy aki szánt, reménységgel kell szántania, és aki csépel, azzal a reménységgel csépeljen, hogy részesedik a termésből. Ha mi nektek a lelki javakat vetettük, nagy dolog-e az, ha földi javaitokból fogunk aratni? Ha mások részesedhetnek ezekből, miért nem inkább mi? De mi nem élünk ezzel a szabadsággal, hanem mindent elvisszünk, hogy semmi akadályt ne gördítsünk a Krisztus evangéliuma elé. Nem tudjátok, hogy akik a templomi szolgálatokat végzik, a szenthelyből származó eledellel élnek, és akik az oltár körül forgolódnak, az oltárra vitt adományokból részesednek? Így rendelte az Úr is, hogy akik az evangéliumot hirdetik, az evangéliumból éljenek." (1Kor 9,7-14) "Akit pedig az ígére tanítanak, az minden javából részesítse tanítóját." (Gal 6,6)

⁷ "Szükséges tehát, hogy a püspök legyen feddhetetlen, egyfeleségű férfi; megfontolt, józan, tisztességes, vendégszerető, tanításra alkalmas; nem részeges, nem kötekedő, hanem megértő, a viszálykodást kerülő, nem pénzsóvár; olyan, aki a maga háza népét jól vezeti, gyermekeit engedelmisségben és teljes tisztességben neveli. Mert ha valaki a maga háza népét nem tudja vezetni, hogyan fog gondot viselni az Isten egyházára? Ne újonnan megtért ember legyen, nehogy felfuvalkodva az ördöggel azonos ítélet alá essék. Szükséges, hogy a kivülállóknak is jó véleményük legyen róla, nehogy gyaláztatba és az ördög csapdájába essék." (1Tim 3,2-7)

⁸ "ha van olyan, aki feddhetetlen, egyfeleségű férfi, akinek gyermekei hívők, nem vádolhatók kicsapongással, és nem engedetlenek. A püspök ugyanis, mint Isten sáfára legyen feddhetetlen, nem önkényeskedő, nem indulatos, nem részeges, nem kötekedő és nem haszonleső, hanem vendégszerető, a jóra hajlandó, józan, igazságos, kegyes, önmegtartóztató, aki ragaszkodik a tanítással megegyező igaz beszédhez, hogy az egészséges tanítással tudjon bátorítani, és meg tudja győzni az ellenszegülőket." (Tit 1,6-9)

soha nem nősült meg (akkor Jézus és Pál se lehettek volna presbiterek!) és azt, aki megözvegyült, és utána újraházasodott (akkor miért bíztatná Pál a fiatal özvegyasszonyokat arra, hogy újraházasodjanak?).

Megfontolt (néphalion). Az eredeti görög szót lehet mértékletesnek is fordítani. A presbiter ne legyen csapongó ember, ismerje a határokat, legyen önuralma.

Józan (szóphrona). Legyen „értelmes“, vagyis olyan, aki „kapcsolatban van“ a valósággal, helyesen méri fel a helyzeteket, „együtt halad“ az események vagy akár egy beszélgetés menetével, képes objektíven látni önmagát is és másokat is.

Tisztesleges (koszmion). A presbiter-jelölt legyen tisztában az illendőséggel, viselkedésével feleslegesen ne botránkoztasson, legyen illedelmes.

Vendégszerető (philoxenon). Legyen olyan ember, aki szereti az idegeneket, nem húzódkodik az új kapcsolatoktól, szívesen megnyitja az otthonát és az életét mások előtt is.

Tanításra alkalmas (didaktikon). Képes legyen mások tanítására. Ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy minden presbiter részt vesz az igehirdetés szolgálatában (1Tim 5,17)², vagy hogy erre lenne adománya. De azt jelenti, hogy képesnek kell lennie a bibliai igazságokat világosan, tisztán, érthetően elmagyarázni másoknak akár kicsi csoportban akár egy személyes beszélgetés során.

Nem részeges (me paroinon). A presbiternek szüksége van józan ítélőképességre, ezért az alkohol túlzott fogyasztása alkalmatlanná teszi erre a szolgálatra. Másrészt, ha a vezető maga rabja a bornak vagy bármely más tompító szemek, hogyan ad példát a gyülekezetnek a Krisztusban való szabadságra és szent életvitelre?

Nem kötekedő (me plekten). Az eredeti szó verekedőt, izgágát, garázdát jelent. Aki nem tud uralkodni az indulatain, alkalmatlan arra, hogy másokat vezessen.

Megértő (epieke). Szelídség és együttérzés jellemezze. Ahogy másokhoz fordul, legyen abban melegség, szeretet, bátorítás. Ne legyen ítélkező vagy kritizáló, szavaiban inkább segítő szándék és gyöngédség érződjön.

A viszálykodást kerülő (amakhon). A presbiter legyen olyan férfi, aki nem szereti a felesleges vitákat, inkább a békülékenységgel jellemző rá; kész továbblépni bántásokon és nézeteltéréseken.

Nem pénzsóvár (aphilarguron). Látszódnak rajta, hogy az Isten országa van az első helyen. Legyen adakozó, ne aggódjon túlzottan saját és családja anyagi jólétén. A szolgálatban álljon távol tőle az anyagi haszonszerzés motivációja.

Olyan, aki a maga háza népét jól vezeti, gyermekeit engedelmisséggel és teljes tisztességgel neveli. Ha családos ember, a családjában ne legyenek kirívó rendellenességek, feleségével rendezett legyen a kapcsolata, gyermekei, ha nem is tökéletesek, de legyenek alapvetően engedelmesek és tisztelettudók. Titusznak Pál azt is mondja, hogy a gyermekek legyenek hívők (piszta). Ez valószínűleg nem azt jelenti, hogy legyenek megtértek, hanem inkább azt, hogy legyenek hűségesek, megbízhatóak (vö. 1Tim 3,11³, ahol a pisztasz hűségeset jelent), ne pedig kicsapongók és teljességgel megbízhatatlanok. Az otthonban betöltött szerep jó mutatója lehet annak, hogy a jelölt milyen vezető lenne a gyülekezetben. Ez Pál indoklása is: „Mert ha valaki a maga háza népét nem tudja vezetni, hogyan fog gondot viselni az Isten egyházára?“

Ne újonnan megtért ember legyen, nehogy felfuvalkodva az ördöggel azonos ítélet alá essék. Már maga a presbiter szó is hordozza azt az alapelvet, hogy a vezető olyan ember legyen, aki régóta jár az Úrral, és sokféle próbán keresztül tanult már alázatot.

Szükséges, hogy a kívülről állóknak is jó véleményük legyen róla, nehogy gyalázatba és az ördög csapdájába essék. Ez nem azt jelenti, hogy a világ szabja meg a mércét. A gyülekezet vezetőinek azonban olyan embereknek kell lenniük, akik erkölcsükben felülmúlják, nem pedig elhanyagolják a társadalmi elvárásokat.

Nem önkényeskedő (me authade). Ne legyen olyan ember, aki mindig a maga feje után megy, és nem kész megfogadni más ember tanácsát.

A jóra hajlandó (philagoston). A presbiter legyen olyan ember, aki szeret jót tenni másokkal. Látszódnak az életén, hogy örömet jelent neki, mikor részt vehet valamilyen jótékony dologban, vágyik megáldani másokat, támogat minden jó ügyet.

Igazságos (dikaion). Fontos legyen számára az igazságosság. A gyülekezet vezetésében nem szabad személyválogatónak lenni, ezért ez az erény meg kell legyen a jelöltben.

Kegyes (hoszion). Az Istennel való kapcsolata szilárd és mély legyen, az életvezetése szentségről árulkodjon, a gyülekezeti istentiszteleteken és személyes imaéletében legyen odaadó.

Önmegtartóztató (egkrate). Presbiternek olyat kell választani, aki tud uralkodni saját vágyain. Ez vonatkozhat szenvedélyekre, pénzre, falánkságra, szexuális kísértésekre.

Aki ragaszkodik a tanítással megegyező igaz beszédhez, hogy az egészséges tanítással tudjon bátorítani, és meg tudja győzni az ellenszegülőket. Pál itt három dolgot hangsúlyoz. 1. A presbiternek szüksége van egy alapvető és szilárd bibliaismeretre, és tisztában kell lennie a keresztény hit igazságaival. 2. Át kell tudnia adni ezeket az igazságokat. Ha nem képes világosan elmagyarázni hitét, valószínűleg Isten másfajta szolgálatot szán neki. 3. Fel kell tudnia ismerni és meg kell tudnia cáfolni téves tanításokat, melyek veszélyt jelentenek az igazságra.

5. *Lehetnek-e nők presbiterek?* Isten egyforma értéket, de nem egyforma szerepet adott férfiaknak és nőknek (1Móz 1,27; 2,18.21-23)⁴. A gyülekezetben belül a vezetés és tanítás feladatát Isten nem engedi meg a nőknek, mert ez ellentétes lenne a teremtésből fakadó szerepükkel (1Tim 2,11-14; 1Kor 14,33b-36)⁵. Ez nem

¹ "Azt akarom tehát, hogy a fiatalabb özvegyek menjenek férjhez, szüljenek gyermekeket, vezessenek háztartást, és ne adjanak semmi alkalmat az ellenségnek a gyalázkodásra." (1Tim 5,14)

² "A vezetésben bevált presbiterek kétszeres megbecsülést érdemelnek: elsősorban azok, akik az igehirdetésben és a tanításban fáradoznak." (1Tim 5,17)

³ "Feleségük is hasonlóan tiszteletre méltó legyen: nem rágalmazó, mértékletes, mindenben hűséges [pisztasz]." (1Tim 3,11)

⁴ "Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket... Azután ezt mondta az ÚRisten: Nem jó az embernek egyedül lenni, alkotok hozzáillő segítőtársat. Mély álmot bocsátott azért az ÚRisten az emberre, és az elaludt. Akkor kivette az egyik oldalbordáját, és húst tett a helyére. Az emberből kivett oldalbordát asszonnyá formálta az ÚRisten, és odavitte az emberhez. Akkor ezt mondta az ember: Ez most már csontomból való csont, testemből való test. Asszonyember legyen a neve: mert férjemberből vétetett." (1Móz 1,27; 2,18.21-23)

⁵ "Az asszony csendben tanuljon, teljes alázatossággal. A tanítást azonban az asszonynak nem engedem meg, sem azt, hogy a férfin uralkodjék, hanem legyen csendben. Mert Ádám teremtett először, Éva csak azután, és nem Ádámot vezette tévútra a kísértő, hanem az asszonyt, és ő esett bűnébe." (1Tim 2,11-14) "Mint ahogyan ez a szentek valamennyi gyülekezetében történik, az asszonyok hallgassanak a gyülekezetekben, mert nincs megengedve nekik, hogy beszéljenek, hanem engedelmeskedjenek, ahogyan a törvény is mondja. Ha pedig meg akarnak tudni valamit, otthon kérdez-

mindenféle tanítás tiltását jelenti, hiszen Pál kifejezetten bátorítja például az idősebb asszonyokat a fiatal asszonyok tanítására (Tit 2,3-5)¹; és nem jelenti azt sem, hogy a nők ki lennének zárva a gyülekezeti szolgálatokból (Róm 16,1.3.6.12; 1Tim 5,9-10)². Pusztán arról van szó, hogy a gyülekezet kormányzását és igével való pásztorkodását, mint a gyülekezet egyik szolgálatát, Isten férfiakra bízta („a püspök legyen... egyfeleségű férfi” - 1Tim 3,2).

5. DIAKÓNUSOK

Úgy tűnik, hogy a korai gyülekezetekben a megnövekedett szükség tette indokolttá a presbiterek mellett egy másik tisztségnek (Fil 1,1)³, a diakónusi szolgálatnak a bevezetését. A görög „diakónosz” szó szolgát, szolgálót, a „diakónia” általában mindenféle szolgálatot, a „diakoneo” ige pedig ezeknek a szolgálatoknak a végzését jelenti. A legtöbb előfordulása ezeknek a szavaknak elsősorban valamilyen praktikus szolgálatra utal (Mt 4,11; 8,15; 25,44; 27,55; Lk 8,3; 10,40; Jn 12,2; Róm 15,25; 2Kor 8,19; 2Tim 1,16-18; Filem 13; Zsid 6,10; 10,32-34; 1Pt 4,10-11). Ebből az rajzolódik ki, hogy a diakónus(ok) fő feladata elsősorban gyakorlati jellegű, melynek célja, hogy a lelkipásztort és a presbitereket felszabadítsa a gyülekezeti élet gyakorlati teendői alól, hogy azok az imádsággal, az Igével és a gyülekezet lelki irányításával foglalkozhassanak (ApCsel 6,1-6)⁴. A diakónusok a gyülekezet egy-egy szolgálati területéért felelősséget vállalnak a presbiterek előtt, ezért Pál számára fontos a szolgálatra való alkalmasságuk és a tiszta és érett életvezetésük (1Tim 3,8-13).

1. *Lehetnek-e nők diakónusok?* Megoszlik a bibliamagyarázók véleménye ezzel kapcsolatban. Érvek szólnak amellett is, hogy igen, és amellett is, hogy nem.

A női diakónusok *ellen* a következő érvek szólnak: 1. A diakónus szó női alakját (diakonissza) sehol nem találjuk az Újszövetségben. 2. Az 1Tim 3,8-13⁵ szakaszban Pál a diakónusokkal kapcsolatban is azt mondja, mint a püspökökkel kapcsolatban: a diakónusok legyenek „*egyfeleségű férfiak*”. 3. Az 1Tim 3,11⁶ legtermészetesebb olvasata az, hogy ott a diakónusok feleségeiről van szó, máskülönben megtörne a gondolatmenet. 4. A Róma 16,1-ben⁷ Fébé esetében nem a diakónus tisztségről, hanem egyszerűen szolgálat végzéséről van szó.

A női diakónusok *mellett* a következő érvek szólnak: 1. A diakónus szó a görögben lehet egyszerre hímnemű is és nőnemű is, tehát ez nem dönt el semmit. 2. Az „*egyfeleségű férfiak*” kitétel itt nem azt jelenti, hogy *csak* férfiak lehettek, hanem azt, hogy *a férfiak* legyenek egyfeleségűek. 3. Az 1Tim 3,11-ben egyszerűen csak asszonyokról (gunaikas) van szó. Ezt lehet feleségnek is fordítani, de Pálnak lett volna erre

zék meg a férjüket, mert illetlen az asszonynak a gyülekezetben beszélnie. Vajon töletek indult ki az Isten igéje, vagy egyediül hozták jutott el?” (1Kor 14,33b-36)

¹ *„ugyanígy az idős asszonyok is szentekhez illően viselkedjenek; senkit se rágalmazzanak, ne legyenek mértéktelen borivás rabjai, tanítsanak a jóra; neveljék józanságra a fiatal asszonyokat, hogy ezek is szeressék a férjüket és gyermekeiket, és józanok, tiszták, háziasak, jók, férjük iránt engedelmesek legyenek, nehogy miattuk érje gyalázat Isten igéjét.” (Tit 2,3-5)*

² *„Ajánlom nektek nőtestvéreinket, Fébét, aki jelenleg a kenkhreai gyülekezet szolgálója... Köszöntések Priskát és Akvilát, akik munkatársaim a Krisztus Jézusban.... Köszöntések Máriát, aki sokat fáradozott értetek.... Köszöntések Trüfainát és Trüfószát, akik fáradoznak az Úrért.” (Róm 16,1.3.6.12) „Az özvegyasszonyok közé csak olyat szabad bejegyezni, ...aki mellett jó cselekedetei tanúskodnak, ha gyermekeket nevelt fel, ha vendégszerető volt, ha a szentek lábát megmosta, ha nyomorultakon segített, ha mindenféle jó cselekedetre kész volt.” (1Tim 5,9-10)*

³ *„Pál és Timóteus, Krisztus Jézus szolgálói, mindazoknak a Krisztus Jézusban hívő szenteknek, akik Filippiben vannak, püspökeikkel és diakónusaikkal együtt.” (Fil 1,1)*

⁴ *„Azokban a napokban pedig, mivel nőtt a tanítványok száma, zúgolódás támadt a görögül beszélő zsidók között a héberek ellen, hogy mellőzik a közülük való özvegyasszonyokat a mindennapi szolgálatban. Ekkor összehívta a tizenkettő a tanítványok egész gyülekezetét, és ezt mondták nekik: „Nem helyes az, hogy az Isten igéjét elhanyagolva mi szolgáljunk az asztaloknál. Hanem válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit, akikről jó bizonyosságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és őket állítsuk be ebbe a munkába; mi pedig megmaradunk az imádkozás és az ige szolgálata mellett.” Tetszett ez a beszéd az egész gyülekezetnek, és kiválasztották Istvánt, aki hittel és Szentlélekkel teljes férfi volt, valamint Fülöpöt, Prokhoroszt, Nikánórt, Timónt, Parmenászt és Nikoláoszt, az antiókhiai prozelitát; az apostolok elé állították őket, és miután imádkoztak, rájuk tették kezüket.” (ApCsel 6,1-6)*

⁵ *„Ugyanígy a diakónusok is tiszteletre méltók legyenek, nem kétszínűek, nem mértéktelen borivás rabjai, nem haszonlesők, hanem olyanok, akikben megvan a hit tiszta lelkiismerettel. De ezeket is meg kell vizsgálni előbb, csak akkor szolgáljanak, ha feddhetetlenek. Feleségük is hasonlóan tiszteletre méltó legyen: nem rágalmazó, mértékletes, mindenben hűséges. A diakónusok legyenek egyfeleségű férfiak, akik mind gyermekeiket, mind a maguk háza népét jól vezetik. Mert akik jól szolgálnak, azok szép tisztességet szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézus Krisztusba vetett hit hirdetésére.” (1Tim 3,8-13)*

⁶ *„Feleségük is hasonlóan tiszteletre méltó legyen: nem rágalmazó, mértékletes, mindenben hűséges.” (1Tim 3,11)*

⁷ *„Ajánlom nektek nőtestvéreinket, Fébét, aki jelenleg a kenkhreai gyülekezet szolgálója” (Róm 16,1)*

egyértelműbb szava is. 4. Ha a 11. versben a diakónusok feleségeiről van szó, korábban miért nem beszél Pál a presbiterok feleségeiről is, hiszen az ő esetükben ez még indokoltabbnak tűnne? 5. Pál a 11. verset ugyanazzal a szóval (hoszaautosz: ugyanígy, hasonlóan) vezeti be mint a 8. verset, amely arra utalhat, hogy míg az előbb férfi diakónusokról beszélt, most a női diakónusokra tér át. 6. Fébé esetében ugyanazt a szót használja Pál (diakónus), mint amit az 1Tim 3,8-13-ban; legtermészetesebb olvasata tehát az, hogy Fébé női diakónus volt. 7. A diakónusok a presbiterekkel ellentétben *nem* kormányozzák és tanítják a gyülekezetet. Az 1Tim 2,12-13 és más helyek tiltása tehát nem zárja ki a női diakónusok szolgálatát. 8. Történetileg jóval a feminista mozgalom törekvései előtt léteztek női diakónusok (v. diakonisszák).¹

2. *A diakónusokkal szembeni követelmények.* Ha az ApCsel 6-ban található beszámoló mintaértékűnek tekinthető, akkor két követelménylistát látunk az Újszövetségben a diakónusokkal kapcsolatban: ApCsel 6,3 és 1Tim 3,8-13.

ApCsel 6,3: „*Hanem válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit, akikről jó bizonyosságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és őket állítsuk be ebbe a munkába*”

Jó bizonyosságot tesznek róla: az élete legyen példás, ne legyen kirívó rendellenesség az életvitelében. *Telve van Szentlélekkel:* Isten ereje nyilvánvaló legyen az életében. *Telve van bölcsességgel:* egyértelmű legyen, hogy a szolgálat ellátásához szükséges isteni bölcsesség nem hiányzik belőle.

1Tim 3,8-13: „*Ugyanígy a diakónusok is tiszteletre méltók legyenek, nem kétszínűek, nem mértéktelen borivás rabjai, nem haszonlesők, hanem olyanok, akikben megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel. De ezeket is meg kell vizsgálni előbb, csak akkor szolgáljanak, ha feddhetetlenek. Feleségük is [vagy: a nők is] hasonlóan tiszteletre méltó legyen: nem rágalmozó, mértékletes, mindenben hűséges. A diakónusok legyenek egyfeleségű férfiak, akik mind gyermekeiket, mind a maguk háza népét jól vezetik. Mert akik jól szolgálnak, azok szép tisztességet szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézus Krisztusba vetett hit hirdetésére.*”

Tiszteletre méltó (szemnusz). Olyan személy, aki tiszteletet vált ki a körülötte levőkből.

Nem kétszínű (me dilogousz). A diakónus olyan ember legyen, aki nem áldozza fel az igazságot mások tetszéséért; aki stabil meggyőződésében.

Nem mértéktelen borivás rabja (me oino pollo proszekhontasz). Szabadnak kell lennie az ital hatásától, hogy józan ítélőképességgel végezhesse szolgálatát.

Nem haszonleső (me aiszkhrokerdeisz). Legyen megelégedett anyagi helyzetével.

Akinél megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel. A diakónus legyen tisztában hitének alapjaival, és a szíve legyen összhangban hitvallásával. (A diakónusnak nem kell rendelkeznie a tanítás képességével.)

Csak akkor szolgáljon, ha feddhetetlen (anegkleteoi). A szolgálatba állítás előtt alaposan meg kell vizsgálni, hogy nincs-e a jelölt életében olyan rendezetlenség, mely később gyalázatot hozhatna szolgálatára.

Egyfeleségű férfi (miasz gunaikosz andrész). L. a presbitereknél.

Mind gyermekeit mind a maga háza népét jól vezet. A diakónus esetében is jó alkalmassági mutató a családi élet. (Figyelemre méltó azonban, hogy a diakónusok esetében Pál nem teszi hozzá: „*Mert ha valaki a maga háza népét nem tudja vezetni, hogyan fog gondot viselni az Isten egyházára?*”. A gyülekezet vezetése a presbiterok feladata, nem a diakónusoké.)

Ha a 3,11 női diakónusokról beszél, akkor ebben a versben kritériumokat látunk a diakonisszákkal kapcsolatban:

Tiszteletre méltó (szemnász). L. fent.

Nem rágalmozó (me diabolousz). Az az asszony, aki gyors a hallásra, és ugyanilyen gyors a hallottak továbbadására is, nem alkalmas a diakónusi szolgálatra. Ha rossz híreket terjeszt és nem tud titkot tartani, szolgálata inkább ártalmas mint hasznos a gyülekezetre nézve.

Mértékletes (nephaliusz). L. presbitereknél.

Mindenben hűséges (pisztasz en paszin). A diakonisszáknak minden tekintetben megbízhatónak kell lennie.

¹ Példák: Didaszkália (3. század): "Ézért mondjuk, hogy a diakonissza szolgálata szükséges és fontos, hiszen Urunkat és üdvözítőnket is szolgáló asszonyok látták el, tudniillik Magdala Mária, Mária, Jakab leánya, József anyja és Zebedeus fiainak anyja sok más asszonnal együtt. Neked is sokmindenben szükséged van a diakonissza szolgálatára. Mert a diakonisszának kell mennie a pogányok házába, ahol hívó nők vannak, hogy meglátogassa a betegeket és ellássa őket mindennel, amire szükségük van. Azokat pedig, akik kezdenek felépülni betegségükből, neki kell megmosnia." /Ókeresztény írók 5. 188.o./; Kálvin (1559): "A szegények gondozása a diakónusok feladata volt. A Rómaiakhoz írt levelében kétféle fajtáját említi az apostol ezeknek. OHt ugyanis ezt mondja: aki ad, szelídségben tegye, aki másokon könyörül, örvendező szívvel művelje (12,9). Mivel bizonyos, hogy az apostol itt nyilvános egyházi tisztségről beszél, két különböző válfajának kellett lennie. Ha ítéletem nem csal, az első mondatban azokra a diakónusokra gondol, akik az alamizsnákat osztották szét, a másodikban pedig azokra mutat, akik a szegények és a betegek gondozására szentelték magukat. Ilyenek voltak azok az özvegyasszonyok, akikre az apostol Timóteus figyelmét felhívja (1Tim 5,9)." /Institúció, IV. 3. 9/; John Smyth 1609-es baptista hitvallásának 16. cikkelye: "A gyülekezet szolgálja nem csak a püspökök, akiké az Ige és a sakramentumok kiszolgáltatásának hatalma, de a diakónusok is, férfiak és özvegyasszonyok, akik a szegények és a beteg testvérek ügyeit intézik."; Az Amszterdamban megmaradt angolok 1611-es hitvallásának 20. cikkelye: "Minden egyház vagy gyülekezet tisztviselői vagy vének, akik tisztségükönél fogva legfőképp a nyáj lelkének a táplálását végzik, vagy diakónusok, férfiak és nők, akik tisztségükönél fogva a szegény és erőtlén testvérek testi szükségének az enyhítését végzik."; Állítások és következtetések az igaz keresztény vallásról, 1612-1614, 76. Állítás: "Krisztus a látható egyházában kétféle szolgát rendelt: úgymint hogy némelyeket pásztoroknak, tanítóknak vagy véneknek hívnak, kik az Igével és a sakramentumokkal szolgálnak, másokat pedig diakónusoknak hívnak, férfiakat és asszonyokat: kik az asztaloknál szolgálnak és a szentek lábait mossák /ApCsel 6,2-4; Fil 1,1; 1Tim 3,2.3.8.11; és az 5. fejl."/.

6. A TISZTSÉGVISELŐK VÁLASZTÁSA

Mivel Krisztus a Főpásztor, Feje és kizárólagos Ura a gyülekezetnek, a vezetők kijelölése és megbízása is az ő kezében van (Ef 4,11)¹. Ez azt jelenti, hogy sem a hierarchikus sem a demokratikus vezető-választás nem lehet követendő példa számunkra. Nem arról van szó, hogy pusztán a tisztségre való felső „kijelölés” tesz valakit vezetővé, és az sem igaz, hogy a gyülekezet mintegy „megbíz” valakit a vezetéssel, ahogy pl. egy lakóközösség választ közös képviselőt magának. Ehelyett a gyülekezetnek *fel kell ismernie* azokat a személyeket, akiket *Krisztus választott* a gyülekezet vezetésére. Tehát a vezetők választása minden esetben a Krisztusnak mint Úrnak való engedelmesség kifejezése kell legyen.

Ha ezt az alapelvet követjük, kimondhatjuk ugyanakkor a következőt is: *Krisztus eszközként felhasználja a meglevő vezetőket is és a gyülekezet testületét is* abban, hogy kiemlje és helyükre állítsa a gyülekezet tisztségviselőit (ApCsel 6,3-6; 14,23; Tit 1,5)². Hogyan néz ez ki egy független gyülekezet esetében?

Mivel nem demokráciaként működik a gyülekezet, Isten a leendő presbiterek felismerésében és kiválasztásában is a már szolgáló presbiterekre helyezi a legnagyobb felelősséget. Ugyanakkor mivel nincsen külső tekintély, amely a gyülekezet vezetőit kijelölné vagy elismerné, esetleg beiktatná, ezért valamilyen autoritás a gyülekezet kezében kell hogy legyen (Mt 18,17; 1Kor 5,4-5; 1Tim 5,20)³. Mit jelent ez? Ha létezik egy külső hatalom (pl. területi püspök), aki beiktatja a gyülekezetek presbiterait, akkor nem lehet szó önjelöltségről. Ha viszont nincs ilyen (és egy független gyülekezet esetében nincs), mi teszi a gyülekezet vezetését „legitimé”? A válasz véleményünk szerint az, hogy a gyülekezetnek részt kell vennie a választás folyamatában⁴.

1. *A presbiterek választásának elvi folyamata.* A vezető-választás folyamatában a következő szempontok megvalósulása esetén látjuk leginkább biztosítottak, hogy Isten szerinti vezetők kerülnek a gyülekezet élére:

a. Az első lépés Krisztus választása. Krisztus a Szentlélek által ad egyeseknek olyan ajándékokat, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy presbiter legyen a gyülekezetnek. A gyülekezet lelkipásztorának illetve presbiterének a feladata, hogy felismerjék ezt.

b. A második lépés a lelkipásztor illetve a presbiterek javaslata. Ha úgy látják, hogy az illető személyt életvezetése is alkalmassá teszi erre a felelősségre, és megfelel a bibliai kritériumoknak, javaslatot tehetnek arra, hogy a gyülekezet megválassza őt.

c. A harmadik lépés a gyülekezet egyetértése. A gyülekezet felelőssége az, hogy a javasolt személyek életét, a bibliai kritériumokat valamint a presbiterek véleményét figyelembe véve egyetértsenek vagy elutasítsák az illető presbiterre való kinevezését. Ha a fent leírt lelkület jellemzi a presbiterek és a gyülekezet kapcsolatát, akkor a választást a bizalom és egyetértés fogja jellemezni.

2. *A presbiterek választásának gyakorlati kérdései.* A Biblia nem rendelkezik részletesen a vezetők választásának módjáról, ezért sok gyakorlati kérdést az egyes gyülekezeteknek adott helyzetük vagy pillanatnyi bölcsességük alapján kell szabályozniuk. Mi a következő alapelvet szeretnénk követni, amíg az Úr nagyobb világhosszot nem ad vagy máshogyan nem vezet bennünket.

a. A presbiterek megbízása nem életük végéig szól. Meghatározott időszakokként (általában három év) meg kell ismételnünk a választást. Ilyenkor a gyülekezet megerősítheti a vezetőket vagy újakat választhat helyükre.

¹ "És ő „adott” némelyeket apostolokul, másokat prófétául, ismét másokat evangélistául, vagy pásztorokul és tanítókul" (Ef 4,11)

² "Hanem válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit, akikről jó bizonyosságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és őket állítsuk be ebbe a munkába; mi pedig megmaradunk az imádkozás és az ige szolgálata mellett. Tetszett ez a beszéd az egész gyülekezetnek, és kiválasztották Istvánt, aki hittel és Szentlélekkel teljes férfi volt, valamint Fülöpöt, Prokhoroszt, Nikánórt, Timónt, Parmenászt és Nikoláoszt, az antiókhiai prozelitát; az apostolok elé állították őket, és miután imádkoztak, rájuk tették kezüket.... Miután pedig gyülekezetként eljárókat választottak nekik, bőjtölve és imádkozva az Úrnak ajánlották őket, akiben hittek." (ApCsel 6,3-6; 14,23) "Azért hagyjalak Krétában, hogy rendbe hozd az elintézetlenül maradt ügyeket, és presbitereket állíts szolgálatba városokként, ahogyan meghagytam neked." (Tit 1,5)

³ "Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyanak, mint a pogányt vagy a vámszedőt." (Mt 18,17) "Úgy itéltem, hogy miután az Úr Jézus nevében összegyűltünk, ti és az én lelkem, a mi Urunk Jézus hatalmával, átadjuk az ilyet a Sátánnak, teste pusztulására, hogy lelke üdvözüljön az Úrnak ama napján." (1Kor 5,4-5) "Akik vétkeznek, azokat mindenki előtt fejd meg, hogy a többiekben is félelem támadjon." (1Tim 5,20)

⁴ Úgy tűnik ilyesmire látunk példát az ApCsel 6,3,5-ben "Hanem válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit... Tetszett ez a beszéd az egész gyülekezetnek, és kiválasztották...", a 15,22-ben "Akkor az apostolok és a vénék, az egész gyülekezettel együtt, jónak látták; hogy férfiakat válasszanak ki maguk közül és elküldjék őket Pállal és Barnabással Antiókhiaiba" és a 2Kor 8,19-ben "Sőt ezenkívül a gyülekezetek kiválasztották öt úttársunknak is ebben az adománygyűjtésben..."

b. A jelölt személyeknek a gyülekezet nagy többségének szavazatát kell megkapniuk, mielőtt beiktatnánk őket tisztségükbe. Ez azért fontos, mert a vezetőnek élveznie kell a gyülekezet bizalmát. (Beiktatásuk után a gyülekezeti tagoknak engedelmeskedniük kell megválasztott vezetőiknek, és fontos, hogy ezt örömmel tehessék.) Támpont: minimum 75 %.

c. A lelkipásztor megbízásáról is a fentieknek megfelelően szavaz a gyülekezet. Bizonyos időszakonként (kb. 3 év) újra meg kell kapnia a gyülekezet nagy többségének (min. 75%) támogatását. Új lelkipásztor beiktatásakor is így kell eljárni.

d. A választás folyamatában nem az a cél, hogy egy kívánatosnak tartott struktúra megvalósuljon, hanem az, hogy Isten szerinti vezetők legyenek a gyülekezet élén. Éppen ezért fontosabb a Szentlélektől jövő bölcsesség és óvatosság (adott esetben rugalmasság), mint egy meghatározott számú presbiter beiktatása (1Tim 5,22)¹.

e. Azokat a kérdéseket, melyek még nem váltak aktuálissá, vagy amelyeket most még nem látunk át, a későbbiekben a presbiterek vezetésével szeretetben tisztázzuk.

3. *A diakónusok választása.* Mivel a gyülekezeti élet és a szolgálatok állandó változása rugalmas struktúrát tesz szükségessé, és mivel a diakónusok (szolgálók, szolgálatvezetők) a presbitereknek tartoznak felelősséggel szolgálatukért, helyesnek tartjuk, ha a diakónusokat a presbiterek nevezik ki meghatározott időre egy adott gyülekezeti szolgálat végzésére.

7. A GYÜLEKEZET TAGSÁGA

A gyülekezet tagokból épül fel (1. Függelék 3.). Pál apostol nem élettelen organizációhoz, hanem élő organizmushoz hasonlítja a helyi gyülekezeteket, mikor azok működését egy test életeként mutatja be. A tagok összekapcsolódnak és együtt növekednek a Krisztusban való nagykorúságra.

a. *Mi a gyülekezeti tagság feltétele?* A tagság elsődleges feltétele az, hogy a tagságra jelentkező személy újjászületett legyen. Ezt elsősorban hitvallása és az élete megváltozása bizonyítja. Az Újszövetségben a gyülekezet tisztasága nem elhanyagolható szempont (1Kor 5; 2Tim 2,19-21)². Egy keresztény gyülekezet a *szentek közössége* (pl. 1Kor 1,2; 6,11; Ef 1,1; 4,12)³, ezért a bűnből való megtérés előfeltétele a tagságnak (ApCsel 2,38-41)⁴.

A tagfelvétel folyamata a veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezetben a következő. A tagságra jelentkező személy alkalmasságát a lelkipásztor illetve a presbiterek megvizsgálják. Ebben az alábbiakra figyelnek:

¹ "A kézzel írtakat ne siesd el senkinél!" (1Tim 5,22)

² "Mindenfélé az a hír járja, hogy paráznaság van közöttetek, mégpedig olyan, amilyen még a pogányok között sem fordul elő; hogy tudniillik valaki apjának feleségével él. Ti pedig felfuvalkodtatok ahelyett, hogy inkább megszorodtatok volna, és eltávolítottatok volna közületek azt, aki ilyen dolgot cselekedett. Mert én, aki testben távol vagyok, de lélekben jelen, mint jelenlevő már ítéltem afelett, aki így cselekedett. Úgy ítéltem, hogy miután az Úr Jézus nevében összegyűltünk, ti és az én lelkem, a mi Urunk Jézus hatalmával, átadjuk az íyet a Sátárnak, teste pusztulására, hogy lelke üdvözüljön az Úrnak ama napján. Nem jól dicsekedtek ti. Hát nem tudjátok, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megkeleszti? Takarítsátok ki a régi kovászt, hogy új tésztává legyetek, hiszen ti kovásztalanok vagytok, mert a mi húsvéti báránynk, a Krisztus, már megáldoztatott. Azért ne régi kovással ünnepeljünk, se a rosszaság és gonoszság kovászával, hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával. Levelemben már megírtam nektek, hogy nem szabad kapcsolatot tartani paráznákkal. De nem általában e világ paráznáival vagy nyereszkedőivel, harácsolóival vagy bálványimádóival, hiszen akkor ki kellene mennetek a világból. Most tehát azt írom nektek, hogy ne éljetez a közösségben azzal, akit bár testvérnek neveznek, de parázna vagy nyereszkedő, bálványimádó vagy rágalmozó, részeges vagy harácsoló. Az ilyenekkel még együtt se egyetek. Mert mit tartozik rám, hogy a kívül levők felett ítélkezzem? Nem a belül levők felett ítélkeztek-e ti is? A kívül levőket pedig Isten fogja megítélni. Távolítsátok el azért a gonoszt magatok közül!" (1Kor 5) "Az Isten által vetett szilárd alap azonban megáll, amelynek a pecsétje ez: „Ismeri az Úr az övéit, és hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja!” Egy nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fa- és cserépedények is; amazokat megbecsülik, emezeket pedig közönséges használatra valók. Ha tehát valaki megtisztítja magát ezektől, megbecsült, megszentelt edény lesz, az Úrnak is hasznos, és minden jó cselekedetre alkalmas." (2Tim 2,19-21)

³ "az Isten gyülekezetének, amely Korinthusban van, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, azoknak, akiket ő elhívott és saját népévé tett; mindazokkal együtt, akik a mi Urunk Jézus Krisztus nevét, az ő Urunk és a mi Urunk nevét bárhol segítségül hívják:... Pedig ilyenek voltak közületek némelyek: de megmosattatok, megszentelődtek, és meg is igazultatok az Úr Jézus Krisztus nevében és a mi Istenünk Lelke által." (1Kor 1,2; 6,11) "Pál, Isten akaratából Jézus Krisztus apostola, az Efesusban élő szenteknek és a Krisztus Jézusban hívőknek:... hogy felkészítse a szenteket a szolgálat végzésére, a Krisztus testének építésére" (Ef 1,1; 4,12)

⁴ "Péter így válaszolt: „Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Mert tiétek ez az ígéret és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.” Még más szavakkal is lelkükre beszélt, és így kérte őket: „Szabaduljatok meg végre ettől az elfajult nemzedéktől!” Akik pedig hitték a beszédének, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk." (ApCsel 2,38-41)

1. Egyetért-e a tagjelölt a gyülekezet evangéliumi hitvallásával (vö. 1Kor 15,1-2; 1Jn 4,1-6; 2Jn 7-11; Jel 2,2.14-16)¹.
2. Elfogadja-e a tagjelölt a gyülekezet állásfoglalásait és irányvonalát, és ha esetleg nem is ért velük mindenben egyet, kész-e támogatón részt venni a gyülekezet életében (vö. 1Kor 1,10; 11,16; Fil 2,2; 2Tim 2,22-23; Tit 3,9-11; Zsid 13,17)².
3. Látszanak-e a tagjelölt életén a megtérés gyümölcsei (vö. Lk 6,43-46; 1Kor 5,11; 1Jn 3,10; ApCsel 14,15)³.
4. Nincs-e valamilyen egyéb kizáró ok (pl. korábbi jogos gyülekezeti fegyelmezés, egyértelmű rendezetlenségek a tagjelölt életében, stb.) (vö. Mt 18,17-20; 2Kor 7,11-12)⁴.

Ha a presbiterek a tagjelöltet alkalmasnak találják, javasolják a gyülekezetnek az új tag felvételét. Amennyiben a gyülekezetnek (elsősorban az illető személyt ismerő tagoknak) nincs kifogása, a közösség boldogan befogadja az új tagot (vö. ApCsel 2,41.47; 4,4; 9,31; 16,5; Róm 14,1; 2Kor 2,6-7)⁵.

b. *Hogyan szűnik meg a tagság?* A tagság megszűnésének többféle oka lehet. Kérheti ezt egyrészt maga a gyülekezeti tag, ha például elköltözik és más gyülekezethez csatlakozik, vagy egyszerűen nem kíván többé a gyülekezet tagja lenni.

Szomorúbb eset az, ha a gyülekezetnek kell felfüggesztenie az illető tagságát. A biblikus gyülekezet-fegyelmezési elveket követve a következő okok játszhatnak ebben szerepet:

1. A Jézus Krisztusban való hit megtagadása (1Kor 15,12.33-34; 2Pt 2,1-3; 1Jn 2,18-29; 1Jn 4,1-6)⁶.

¹ "Eszetekbe juttatom, testvéreim, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek, amelyet be is fogadtatok, amelyben meg is maradtatok. Általa üdvözültek is, ha megtartjátok úgy, ahogy én hirdettem is nektek, hacsak nem elhamarkodottan lettetek hívőkké." (1Kor 15,1-2) "Szereteteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok az Istentől valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világra. Az Isten Lelkét erről ismeritek meg: amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istentől van. Ez az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van. Ti Istentől valók vagytok, gyermekeim, és legyőztétek őket, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint az, aki a világban van. Ők a világból valók, ezért a világ szerint beszélnek, és a világ rájuk hallgat. Mi Istentől valók vagyunk: aki ismeri Istent, az hallgat ránk, aki nem Istentől van, az nem hallgat ránk. Erről ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét." (1Jn 4,1-6) "Mert sok hitető jött el a világra, akik nem vallják, hogy Jézus Krisztus testben jött el: ez a hitető és az antikrisztus. Vigyázzatok magatokra, hogy ne vesztésétek el, amit elértünk munkánkkal, hanem teljes jutalmat kapjatok. Aki túllép ezen, és nem marad meg a Krisztus tanításában, abban nincs benne Isten; aki megmarad a tanításban, abban benne van az Atya is, meg a Fiú is. Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntésétek, mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel." (2Jn 7-11) "Tudok cselekedeteidről, fáradozásodról és állhatatosságodról, és arról, hogy nem viselheted el a gonoszokat, és próbára tetted azokat, akik apostoloknak mondják magukat, pedig nem azok, és hazugnak találtad őket.... De egy kevés panaszom van ellened; mert vannak nálad olyanok, akik Bálám tanítását tartják, aki arra tanította Bálámot, hogy törbe csalja Izráel fiait, hogy bálványáldozati húst egyenek és paráználkodjanak. Így nálad is vannak olyanok, akik szintén a nikolaiták tanítását tartják. Térj meg tehát, különben elmegyek hozzád hamar, és harcolok ellenük számnak a kardjával." (Jel 2,2.14-16)

² "A mi Urunk Jézus Krisztus nevére kérek titeket testvéreim, hogy mindnyájan egyféléképpen szóljatok, és ne legyenek közöttetek szakadások, hanem ugyanazzal az érzéssel és ugyanazzal a meggyőződéssel igazodjatok egymáshoz.... Ha pedig valaki ebben a dologban vitatkozni akar: nekünk nincsen ilyen szokásunk, sem Isten gyülekezeteinek." (1Kor 1,10; 11,16) "tegyétek teljessé örömet azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva ugyanarra törekedjétek" (Fil 2,2) "Az ifjúkori kívánságot pedig kerüld! Törekedj viszont az igazságra, a hitre, a szeretetre, a békességre azokkal együtt, akik tiszta szívből hívják segítségül az Urat. Az ostoba és éretlen vitatkozások elől térj ki, tudva, hogy ezek viszálykodást szülnek." (2Tim 2,22-23) "De kerüld az ostoba vitatkozásokat, a nemzetségtáblázatokkal kapcsolatos kérdéseket, a viszálykodásokat és a törvénytelen harcolásokat, mert ezek haszontalanok és hiábavalók. A szakadást okozó ember elől egy vagy két megintés után térj ki, tudván, hogy az ilyen ember kivetkőzött önmagából, bűnbán el és magában hordja ítéletét." (Tit 3,9-11) "Bízatosk vezetőitekben, és hallgassatok rájuk, mert ők vigyáznak lelketekre úgy, mint akik erről számot is adnak. Haadd tegyétek ezt örömmel és ne sóhajtozva, mert ez nem válnék javatokra." (Zsid 13,17)

³ "Nem jó fa az, amely rossz gyümölcsöt terem, és viszont nem rossz fa az, amely jó gyümölcsöt terem. Mert minden fát a gyümölcseiről lehet megismerni. Hiszen tüskebokorról nem szednek fügét, csipkebokorról sem szüretelnek szőlőt. A jó ember szíve jó kincséből hozza elő a jót, és a gonosz ember a gonoszból hozza elő a gonoszt. Mert amitől csordultig van a szíve, azt szólja a szája. Miért mondjátok nekem: Uram, Uram, ha nem tesztitek, amit mondom?" (Lk 6,43-46) "Most tehát azt írom nektek, hogy ne éljétek közösségben azzal, akit bár testvérnék neveznek, de parázna vagy nyereszkedő, bálványimádó vagy rágalmozó, részeges vagy harácsoló. Az ilyenekkel együtt se egyetek." (1Kor 5,11) "Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: aki nem cselekszi az igazságot, nem az Istentől van, és az sem, aki nem szereti a testvérét." (1Jn 3,10) "Emberek, miért tesztitek ezt? Mi is hozzátok hasonló emberek vagyunk, és azt az evangéliumot hirdetjük nektek, hogy ezekből a hiábavaló dolgokból térjétek meg az élő Istenhez, aki teremtette az eget és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van." (ApCsel 14,15)

⁴ "Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyannak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony, mondom nektek: amit megkötöttök a földön, köve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is. Bizony, mondom nektek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértetek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám. Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük." (Mt 18,17-20) "Mert éppen az, hogy Isten szerint szomorodtatok meg, mekkora buzgóságot keltett bennetek, sőt mentegetőzést, sőt méltatlankodást, sőt félelmet, sőt vágyódást, sőt ragaszkodást, sőt a vétkes megbüntetését! Mindenképpen igazoljátok, hogy tiszták vagytok az ügyben. Ha tehát írtam is nektek, nem a sértő miatt, és nem is a sértett érdekében írtam, hanem azért, hogy nyilvánvalóvá legyen buzgóságotok, amely az Isten színe előtt van bennetek irántunk." (2Kor 7,11-12)

⁵ "Aki pedig hittek a beszédének, megkeresztelkedtek, és azon a napon mintegy háromezer lélek csatlakozott hozzájuk.... Az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel.... De azok közül, akik hallgatták az igét, sokan hittek, és a hívő férfiak száma mintegy ötezerre emelkedett.... Az egyháznak tehát egész Júdeában, Galileában és Samáriában békessége volt: eközben épült, az Úr félelmében járt, és a Szentlélek segítségével számban is gyarapodott.... A gyülekezetek pedig erősödtek a hitben, és naponként gyarapodtak lélekszámban." (ApCsel 2,41.47; 4,4; 9,31; 16,5) "A hitben erőltent fogadjátok be, de ne azért, hogy nézeteit bírálgassátok." (Róm 14,1) "Elég az ilyennek az a büntetés, amit a többség mért rá. Most viszont inkább bocsássatok meg neki, és vigasztaljátok meg, hogy a túlságos nagy szomorúság valamiképpen meg ne eméssze az ilyet." (2Kor 2,6-7)

⁶ "Ha pedig Krisztusról azt hirdetjük, hogy feltámadt a halottak közül, akkor mondhatják közületek némelyek, hogy nincs halottak feltámadása?... Ne tévelygjetek: „A jó erkölcsöt megrontja a rossz társaság!” Legyetek valóban józanosok, és ne vétkezzetek, mert némelyek nem ismerik az Isteni megsegényítésetekre mondom ezt." (1Kor 15,12.33-34) "De voltak a nép körében hamis próféták is, mint ahogyan közöttetek is lesznek hamis taní-

2. Olyan tanokban való hit, melyek ellentmondanak a gyülekezet evangéliumi hitvallásának (1Kor 15,1-2; 1Tim 6,3-11; 2Tim 2,14-21); 2Jn 10-11)¹.

3. Bűnös életmód folytatása, és az intések ellenére a bűnbánat nyilvánvaló hiánya (Mt 18,15-18; 1Kor 5; 2Tim 3,1-9)².

4. Szakadást szító lelkület, melyet az intések sem szüntettek meg (Tit 1,10-11; 2,15-3,2; 3,8-11)³.

5. A gyülekezet életétől való hosszú távolmaradás a tagság megszüntetésének kérelme nélkül (Zsid 10,25; 1Jn 2,19)⁴. Ez alól kivétel lehet betegség vagy más indokolt akadályoztatás.

tók, akik veszedelmes eretnkségeket fognak közéték becsempészni. Ezekkel megtagadják az Urat, aki őket megoáltotta, így gyors pusztulást hoznak magukra. Sokan fogják követni kicsapongásaikat, akik miatt káromolni fogják az igazság útját, benneteket pedig szép szavakkal fognak kifosztani kapzsiságukban. Ellenük már régóta készen van az ítélet, és nem kerülül el kárhozatukat." (2Pt 2,1-3) "Gyermekeim, itt az utolsó óra, és amint hallottátok, hogy antikrisztus jön, most meg is jelent; mégpedig sok antikrisztus jelent meg: ebből tudjuk, hogy itt az utolsó óra. Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalóvá kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók. Nektek pedig kenetek van a Szenttől, és ezt tudjátok is minányájan. Nem azért írtam nektek, mintha nem tudnátok az igazságot, hanem azért, mert tudjátok az igazságot, és azt, hogy semmiféle hazugság sem származhat az igazságból. Ki a hazug, ha nem az, aki tagadja, hogy Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, mert tagadja az Atyát és a Fiút. Aki tagadja a Fiút, azé nem lehet az Atya sem. Aki vallja a Fiút, azé az Atya is. Amit tehát ti kezdettől fogva hallottatok, az maradjon meg bennetek! Ha megmarad bennetek az, amit kezdettől fogva hallottatok, akkor megmaradtok ti is a Fiúban és az Atyában. Az az ígéret pedig, amelyet ő maga ígért nekünk, az örök élet. Ezt azokról írtam nektek, akik megteveszenek titeket, de bennetek megoan az a kenet is, amelyet tőle kaptatok, ezért nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; sőt amire az ő kenete tanít meg titeket, az igaz, és nem hazugság; és ahogyan megtanított titeket, úgy maradjatok meg őbenne. Mármost, gyermekeim, maradjatok meg őbenne, hogy amikor megjelenik, bizalmunk legyen iránta, és meg ne szégyenítsen minket előjöveletekor. Ha tudjátok, hogy ő igaz, ismerjétek fel, hogy aki az igazságot cselekszi, az is mind tőle született." (1Jn 2,18-29) "Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok az Istentől való-e, mert sok hamis próféta jött el a világba. Az Isten Lelkét erről ismeritek meg: amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van. Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istentől van. Ez az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van. Ti Istentől való vagytok, gyermekeim, és legyőztétek őket, mert nagyobb az, aki bennetek van, mint az, aki a világban van. Ők a világból való, ezért a világ szerint beszélnek, és a világ rájuk hallgat. Mi Istentől való vagyunk: aki ismeri Istent, az hallgat ránk, aki nem Istentől van, az nem hallgat ránk. Erről ismerjük meg az igazság lelkét és a tévelygés lelkét." (1Jn 4,1-6)

¹ "Eszetekbe juttatom, testvéreim, az evangéliumot, amelyet hirdettem nektek, amelyet be is fogadtatok, amelyben meg is maradtatok. Általa üdvözültek is, ha megtartjátok úgy, ahogy én hirdettem is nektek, hacsak nem elhamarkodottan lettetek hívők." (1Kor 15,1-2) "Ha valaki tévtanokat hirdet, és nem tartja magát a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédéhez és a kegyességhz illő tanításhoz, az felfuvalkodott, és nem tud semmit, hanem a vitatkozás és a szóharc betegségében szenved, amelyből irigység, viszálykodás, istenkáromlás, gonosz gyanúsítás származik. Ezek megbomlott elméjű és az igazságot elvető emberek torzsalkodásai, akik a kegyességet a nyereszkedés eszközeként tekintik. Valóban nagy nyereség a kegyesség megelégedéssel, mert semmit sem hoztunk a világba, nem is vihetünk ki semmit belőle. De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele. Aki pedig meg akarnak gazdagodni, kísértésbe me csapdába, sok esztelen és káros kívánságba esnek, amelyek az embereket pusztulásba és romlásba döntik. Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme, amely után sóvárogva egyesek eltévelyedtek a hittől, és sok fájdalmat okoztak önmaguknak. Te pedig, Isten embere, kerülj ezeket. Ellenben törekedj igazságra, kegyességre, hitre, szeretetre, állhatatosságra, szelídelelkűségre." (1Tim 6,3-11) "Ezekre emlékeztess, és az Isten színe előtt bizonyosságot téve kérd őket: ne folytassanak haszontalan szóharcot a hallgatók romlására. Igyekez ki próbált emberként megállni az Isten előtt, mint olyan munkás, aki nem vall szegényt, hanem helyesen fejtegeti az igazság ígét. A szentségtörő, üres fecsegők elől pedig térj ki, mert egyre messzebb mennek az istentelenségben, és szavuk úgy terjed, mint a rákos fekély. Közülük való Hümenaiosz és Filétosz, akik az igazság kérdésében eltévelyedtek, amikor azt mondják, hogy a feltámadás már megtörtént, és ezzel feldüliják egyesek hitét. Az Isten által vetett szilárd alap azonban megáll, amelynek a pecsétje ez: „Ismeri az Úr az övét, és hagyja el a gonoszt mindenki, aki az Úr nevét vallja!” Egy nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstérmék vannak, hanem fa- és cserépedények is; amazokat megbecsülik, emezeket pedig közönséges használatra való. Ha tehát valaki megtisztítja magát ezektől, megbecsült, megszentelt edény lesz, az Úrnak is hasznos, és minden jó cselekedetre alkalmas." (2Tim 2,14-21) "Ha valaki hozzátok érkezik, és nem ezt a tanítást viszi, ne fogadjátok be a házatokba, és ne köszöntsetek, mert aki köszönti, közösséget vállal annak gonosz cselekedeteivel." (2Jn 10,11)

² "Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négy szemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallomást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyanak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony, mondom nektek: amit megkötök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is." (Mt 18,15-18) (1Kor 5 - lásd fent) "Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők jönnek. Az emberek ugyanis önzők, pénzsóvárak lesznek, dicsekvők, gögösek, istenkáromlók, szüleikkel szemben engedetlenek, hálátlanok, szentségtelenek; szeretetlenek, kérlelhetetlenek, rágalmozók, mértéktelenek, féktelenek, jóra nem hajlandók, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, akik inkább az élvezeteket szeretik, mint az Istent. Az ilyenek a kegyesség látszatát megőrzik ugyan, de annak az erejét megtagadják. Fordulj el tehát ezektől. Mert ezek közül való azok, akik belopakodnak a házakba, és rabul ejtik a bűnökkel terhelt és sokféle vágytól úzótt asszonykákat. Ezek mindig tanulnak, de az igazságot sohasem ismerik meg. Ahogyan Jammész és Jambrészt ellenszegültek Mózesnek, úgy álltak ellent az igazságnak ezek a megromlott értelmű, hit szempontjából megbízhatatlan emberek is. De nem jutnak messzire, mert esztelenségük nyilvánvaló lesz mindenki előtt, mint ahogy amazoké is az lett." (2Tim 3,1-9)

³ "Mert sokan engedetlenek, fecsegők és ámitók, különösen a körülmélték között. Ezeket el kell hallgattatni, mert egész családokat feldülnak azzal, hogy aljas nyereség kedvéért azt tanítják, amit nem volna szabad.... Ezt hirdesd. Ints és fedj teljes határozottsággal: senki meg ne vessen téged. Emlékeztess őket arra, hogy rendeljék alá magukat a hatóságoknak és a felsőbbégeknek: engedelmeskedjenek, és legyenek készek minden jó cselekedetre. Senkit se szóljanak meg, kerüljék a viszálykodást, legyenek megértők, teljes szelídséget tanúsítva minden ember iránt.... Igaz ez a beszéd, és szeretném, ha szilárdan tanuskodnál ezek mellett, hogy az Istenben hívők igyekezzenek a jó cselekedetekben előljárni: ezek jók és hasznosak az embereknek. De kerülj az ostoba vitatkozásokat, a nemzetségábrázatokkal kapcsolatos kérdéseket, a viszálykodásokat és a törvényeskedő harckokat, mert ezek haszontalanok és hiábavalók. A szakadást okozó ember elől egy vagy két megintás után térj ki, tudván, hogy az ilyen ember kivetkőzött önmagából, bűnben él és magában hordja ítéletét." (Tit 1,10-11; 2,15-3,2; 3,8-11)

⁴ "Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást; annnyival is inkább, mivel látjátok, hogy közeledik a nap." (Zsid 10,25) "Közülünk indultak el, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, megmaradtak volna közöttünk. De nyilvánvalóvá kellett lennie, hogy nem mind közülünk valók." (1Jn 2,19)

A tagság felfüggesztéséről és az esetleges kizárásról a presbiterek döntenek, miután megvizsgálták és megpróbálták az illető személy megnyerésének összes biblikus lehetőségét. Ha a vezetők szolgáló lelkülettel keresik Isten akaratát, a gyülekezet pedig bizalommal támogatja a vezetők szolgálatát, ezekben a nehéz döntésekben is meg fog valósulni az az egyetértés, amiről az Apostolok cselekedeteiben olvasunk: „*Akkor /az apostolok és/ a vének, az egész gyülekezettel együtt, jónak látták... egymás között egyetértésre jutva, jónak láttuk... Mert a Szentlélek jónak látta, és vele együtt mi is úgy láttuk jónak*“ (ApCsel 15,22.25.28).

a veszprémi Evangéliumi Keresztény Gyülekezet tagsága

Veszprém, 2002. március 17.

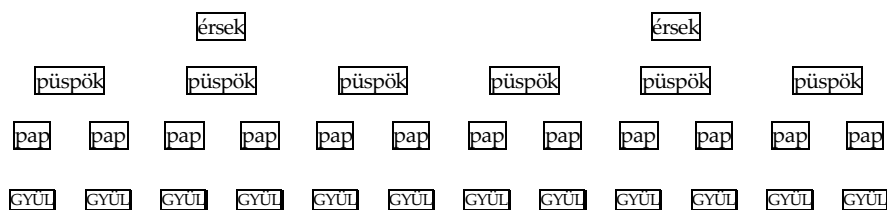
Módosítva: 2004. január 11.

FÜGGELÉK 1. Egyház kormányzási modellek

a. *A kongregacionalista modell.* Ez a független gyülekezeti modell, melyet a fentiekben bemutatunk.

b. *Az episzkopális modell.* Az episzkopális szó azt jelenti, hogy püspöki. Az egyház (felekezet) külső kormányzása elsősorban a püspökök hierarchiáját jelenti. Az irányítás felülről lefelé történik, piramis jellegű. A piramis legalján vannak a gyülekezetek, azok fölött állnak a papok (pásztorok), fölöttük állnak a püspökök, azok fölött az érsekek, és felettük állhat még valaki.

A gyülekezeteknek ebben a modellben gyakorlatilag nincs vagy kevés beleszólásuk van a dolgokba, minden irányítás felülről lefelé valósul meg. Alapvetően kétféle episzkopális modell létezik. Az egyik a római katolikus változat, amelyik logikusan még feljebb vitte a hierarchiát, és az érsekek fölé helyezte a római pápát. A másik változat az ún. erasztiánus egyház kormányzási felfogás, amely a végső tekintélyt az állam kezébe adja. Ebben az esetben az érsekek fölött ott van még az állam uralkodója. Ilyen modell alapján működik például az anglikán egyház, és az erasztiánus egyház kormányzás hívei általában a lutheránus egyházak is. Néhány evangéliumi felekezet akaratlanul is szintén egyfajta episzkopális kormányzást valósít meg.

A Bibliában nem találunk erre igazolást. Azok, akik ezt a felfogást vallják, maguk sem próbálnak az Igéből érvelni. Számukra a korai gyülekezetek működése nem mintaértékű, szerintük tudomásul kell vennünk a történelmi fejlődés szükségszerűségét és helyességét.

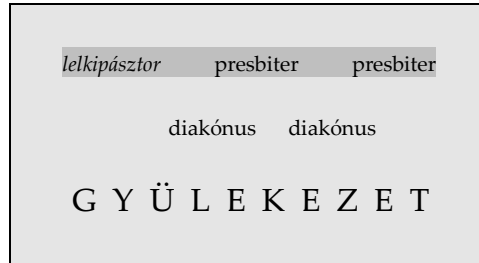
c. *A presbiteriánus modell.* Ennek a modellnek a filozófiája már egészen más, mint az előbbiek. Itt nem zárólag felülről lefelé történik az irányítás, hanem kétirányban. A gyülekezetek választanak maguknak presbitereket és lelkipásztorokat, akik viszont képviselik a gyülekezetet a presbitériumokban és a zsinatokon. Ezeknek a testületeknek a határozatai kötelezőek minden gyülekezetre nézve.

A modell célja az, hogy megőrizze a gyülekezetek relatív önállóságát, de mégis egybekapcsolja őket más gyülekezetekkel. A gyülekezetek választják saját vezetőiket, de a kiküldött képviselők zsinatának a határozata érvényes és tekintéllyel bír a gyülekezetekre nézve. Ez az egyház kormányzás elsősorban a különböző nemzetekhez tartozó református-presbiteriánus egyházakban valósul meg. A nézet hívei az episzkopális szemlélettel ellentétben, de a kongregacionalista nézethez hasonlóan, az újszövetségi mintát igyekeznek alapul venni.

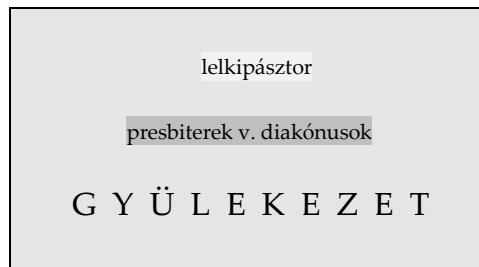
FÜGGELÉK 2. Gyülekezetvezetési modellek

1. Újszövetségi mintájú gyülekezetvezetés. /Részletesebben lásd fent (3 fejezet)./

2. Példák egyéb létező gyülekezetvezetési modellekre:

a. A „monarchikus püspök”. A lelkipásztor a fenti modellel ellentétben itt nem az „első az egyenlők között”, hanem fölötté áll a presbitereknek (vagy ahogy sok helyen nevezik: a diakónusok testületének).

b. A lelkipásztor, mint „alkalmazott”. Egyes gyülekezetekben az irányítás a diakónusok kezében van, akik egy vállalathoz hasonlóan vezetik a gyülekezetet. „Felfogadnak” egy lelkipásztort, aki az ő elképzeléseiknek megfelelően vezeti a gyülekezetet. A lelkész egy alkalmazott, aki ha nem jól végzi a dolgát, számolhat az esetleges elbocsátással.

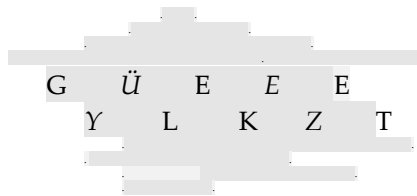
c. „Kiskirályság”. Ha a lelkipásztor visszaél vezető szerepével, és nincsenek mellette más vezetők, akik ezt ellensúlyozhatnák, a gyülekezet könnyen személyes ambíciói eszközévé válhat. Ezt látjuk Diotrefész esetében, aki elsőszégre vágyott (3Jn 9-11).

d. *Demokrácia*. Ez a másik véglet. Nincs a gyülekezetnek vezetősége, vagy ha igen, semmilyen jogköre nincs a gyülekezet vezetésében. Mindent a gyülekezet, mint testület dönt el.

e. *Nincs kormányzás, csak „a Szentlélek”*. Sokan az egyetemes papság elvéből és az egyszerű testvériség gondolatából azt a következtetést vonják le, hogy a gyülekezetnek nincs is szüksége emberi vezetőkre. Krisztus a Szentlélek által vezet - mondják -, ezért nincs szükség kormányzásra.

FÜGGELÉK 3. Mi a gyülekezeti tagság?

a. *Elkötelezettség.* A látható helyi gyülekezet egyes tagokból épül fel, akiket a Lélek ajándékokkal ruház fel és a szeretet kötelékével egy testté szerkeszt egybe (1Kor 12; Róm 12,3-8; Ef 4,1-16). Minden hívőnek tartoznia kell egy helyi gyülekezethez, ahol aktívan szolgál és elkötelezetten részt vesz Krisztus testének az építésében. A Zsidókhoz írt levél figyelmeztet: „*Saját gyülekezetünket ne hagyjuk el, ahogyan egyesek szokták, hanem bátorítsuk egymást; annyival is inkább, mivel látjátok, hogy közeledik az a nap.*” (Zsid 10,25). A különböző felekezetekhez tartozó újjászületett keresztények lélekben összetartoznak, de mindenkinek tartoznia kell egy helyi gyülekezethez is, melyet *sajátjának* tekint. Ez azt is jelenti, hogy van egy gyülekezet, ahol alárendeli magát az ottani vezetőknek (Zsid 13,7.17), és felelősséget vállal a Krisztusban testvéreiért és a gyülekezet jólétéért. Ennek kifejeződése a gyülekezeti tagság.

A gyülekezeti tagság nem örökre szól. A tagság különböző okokból megszűnhet, és akár egy másik gyülekezetben folytatódhat. Lényeges ugyanakkor, hogy a keresztény mindig aktív felelősséget vállaljon saját gyülekezetéért, és elkötelezetten részt vegyen annak a gyülekezetnek az életében, ahova hosszabb-rövidebb ideig az Úr helyezte. A tagság megváltoztatásának komoly indokai kell hogy legyenek.

Bármilyen népszerűtlen is ma a kifejezés, a tagság elsősorban *elkötelezettséget* jelent. Nem csak Krisztus láthatatlan Teste, hanem egy konkrét látható test, vagyis egy helyi gyülekezet felé. „*Az egész test pedig az ő hatására egybeilleszkedve és összefogva, a különféle kapcsolatok segítségével, és minden egyes rész saját adottságának megfelelően működve gondoskodik önmaga növekedéséről, hogy épüljön szeretetben.*” (Ef 4,16) A Krisztusnak való elkötelezettségünk az Ő testének való elkötelezettségben kell megmutatkozzon. Ezért mondja Péter is: „*Járuljatok őhöz, mint élő kőhöz...; ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá*” (1Pt 2,4-5). A cél nem az, hogy sok kő legyen egy kupacban, hanem az, hogy összeépüljenek, és egy házzá legyenek. Ez csak egymásnak való elkötelezettség által valósulhat meg. A helyi gyülekezet felé való elkötelezettség nem jelenti a más gyülekezetektől való elfordulást, ugyanakkor egyértelművé teszi, hogy a láthatatlan Test melyik helyi megnyilvánulásához tartozom éppen. Nem lehet érdemben a Krisztus Teste iránti elkötelezettségről beszélni, ha ez nem nyilvánul meg egy helyi testnek való elkötelezettség formájában.

b. *Felelősségvállalás.* Az elkötelezettséggel együtt *felelősségvállalást* is jelent az, ha valaki gyülekezeti tag. Szívén viseli a gyülekezet sorsát, imádkozik érte, kész terheket hordozni. Fontos számára a gyülekezet többi tagja, közösséget vállal velük, keresi a lehetőségeket, hogy szolgáljon nekik, összekapcsolódik velük. „*Saját adottságának megfelelően működve gondoskodik [a gyülekezet] növekedéséről.*”

Miben nyilvánul meg ez a felelősségvállalás? Ha valaki taggá válik, ezzel azt mondja: „*Itt vagyok, szeretnék az ajándékaimmal hozzájárulni a test növekedéséhez. Szeretnék részt venni a test vérkeringésében, azt akarom, hogy az, aki vagyok, és az, amit Istentől kaptam, segítse a test többi tagját. Éppen ezért számíthatok rá, építsetek rám! Amennyire az időm és energiám engedi, odaszánom magam erre.*” A szolgálatok esetében nagyon lényeges lehet a gyülekezeti tagság: egy-egy szolgálatnál elengedhetetlen az elkötelezettség, a felelősségvállalás, a számonkérhetőség, az állandóság.

A tagság felelőssége akkor is megmutatkozik, amikor a gyülekezet sorsával kapcsolatban olyan súlyú döntést kell hozni, amelyhez az egész gyülekezet felelősségvállalása fontos vagy helyes. Ilyen például a vezetők választása. Mivel a gyülekezetnek van felelőssége, tudni kell, hogy kik vállalják ezt a felelősséget. Azok vegyenek részt a gyülekezet egészére tartozó döntések meghozatalában, akik érzik ennek a felelőségét, és készek is felvállalni ezt.

c. *Kiváltság és áldás.* Az Isten látható népéhez tartozni kiváltság, amit meg kell becsülnünk. A gyülekezeti tagsággal sokféle áldás jár együtt. Minden valódi áldásnak ára van, így van ez a gyülekezeti tagsággal is. Elkötelezettség nélkül nem élhetők át a kiváltságok. Hasonlíthatjuk ezt a házassághoz is. Sokan szeretnék átélni ma a párkapcsolatok melegségét és áldásait, de nem hajlandók megfizetni ennek az árát: az elkötelezettséget és hűséget. De a kapcsolat igazi áldásai csak az elkötelezettség védettségében bontakozhatnak ki. A gyülekezeti tagság ilyen áldásokat tartogat azok számára, akik csatlakoznak egy gyülekezethez.

Nem elhanyagolható szempont például az a tény, hogy vannak, akik vigyáznak a lelkekre, és Isten előtt számadással tartoznak értem (Zsid 13,17). A tagság többek között védelmet, melegséget, növekedést és szolgálati lehetőségeket jelent. A másokkal való összekapcsolódás a szeretetben való érést és az igazságban való megmaradást segíti elő (Ef 4,11-16). A hitben való Isten szerinti növekedés Pál apostol szerint szintén csak a Krisztus tagjait összekötő „*inak és izületek*” segítségével élhető át (Kol 2,19).

d. *Egység és sokszínűség.* A tagság nem uniformitást, hanem éppen a sokszínűség kibontakozását jelenti a test egységében. Se nem kollektivizmus, se nem individualizmus, hanem a sokféleség harmóniája. A tagok egysége olyan mint egy szimfónia, melyben minden hangnak csodálatos jelentősége van!

Pál a következőket írja erről: *„Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg. Mert a test sem egy tagból áll, hanem sokból. Ha ezt mondaná a láb: „Mivel nem vagyok kéz, nem vagyok a test része”, vajon azért nem a test része-e? És ha ezt mondaná a fül: „Mivel nem vagyok szem, nem vagyok a test része”, vajon azért nem a test része-e? Ha a test csupa szem, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás, hol lenne a szaglás? Márpedig az Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta. Ha pedig valamennyi egy tag volna, hol volna a test? Így bár sok a tag, mégis egy a test. Nem mondhatja a szem a kéznek: „Nincs rád szükségem”, vagy a fej a lábaknak: „Nincs rátok szükségem!” Ellenkezőleg: a test gyengébbnek látszó részei nagyon is szükségesek, és amelyeket a test tisztességtelen részeinek tartunk, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül, és amelyek ékesség nélkül való, azok nagyobb megbecsülésben részesülnek: az ékeseknek azonban nincs erre szükségük. Isten szerkesztette így a testet egybe: az alacsonyabb rendűnek nagyobb tisztességet adva, hogy ne legyen meg hasonlóság a testben, hanem kölcsönösen gondoskodjanak egymásról a tagok. És így ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi. Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.” (1Kor 12,12-27)*

FÜGGELÉK 4. A gyülekezet hitvallása

1. A SZENTHÁROMSÁGRÓL:

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek három-egy Isten.

2. ISTEN SZUVERENITÁSÁRÓL:

Isten kizárólagos ura a teremtésnek, a kijelentésnek, a megváltásnak és az utolsó ítéletnek.

3. A BIBLIÁRÓL:

A Szentírás Istentől ihletett és eredeti formájában teljesen megbízható, legfőbb tekintély az igazság, a hit és az életvitel minden kérdésében.

4. A BŰNRŐL:

Az emberiség a bűnbeesés óta egyetemesen bűnös, ezért Isten haragja és ítélete van rajta.

5. KRISZTUS SZEMÉLYÉRŐL:

Az Úr Jézus Krisztus Isten testet öltött Fia, tökéletes Isten. Szentlélektől fogant, szűztől született, valóságos és büntelen ember volt, kereszthalált halt, feltámadt, mennynek és földnek ura.

6. KRISZTUS VÁLTSÁGMŰVÉRŐL:

A bűnből és a büntetés alól egyedül Jézus Krisztus válthat meg, aki egyszer s mindenkorra érvényes áldozati halálában minket képviselt és helyettesített.

7. A MEGIGAZULÁSRÓL:

A megigazulás Isten meg nem érdemelt kegyelme, amelyben a bűnös elnyeri minden bűnének bocsánatát, és Isten neki tulajdonítja Krisztus igazságát. Mindez egyedül hit által nyerhető el.

8. A SZENTLÉLEK MUNKÁJÁRÓL:

Egyedül a Szentlélek képes meggyőzni az embert bűnösségéről. Jelenléte által formálódik az újjászületett ember Krisztushoz hasonlóvá, Ő teszi alkalmassá a világban való bizonyosságtételre.

9. AZ EGYHÁZRÓL:

Az egy, szent, egyetemes Egyház Krisztus teste, amelyhez minden valódi hívő tartozik.

10. A VÉGSŐ DOLGOKRÓL:

Jézus Krisztus személyesen visszajön és végső ítéletet tart.